

Informatie- en adviescentrum inzake de schadelijke sektarische organisaties

ACTIVITEITENVERSLAG 2013-2014

Wet van 2 JUNI 1998 houdende oprichting van een Informatie- en Adviescentrum inzake de schadelijke sektarische organisaties en van een Administratieve coördinatieceel inzake de strijd tegen schadelijke sektarische organisaties.

Art. 11. Het Centrum stelt elke twee jaar een verslag van zijn activiteiten voor. Dit verslag wordt gestuurd aan de Ministerraad, de Wetgevende Kamers en aan de Raden en Regeringen van de Gemeenschappen en Gewesten.

Inhoudsopgave

Inleiding door de voorzitter van het IACSSO

Situatie van de leden van de raad van bestuur en van de dienst

- 1 - Raad van bestuur - samenstelling
- 2 - Raad van bestuur - vergaderingen
- 3 - Dienst - samenstelling / stand van zaken

Het centrum en de uitvoering van zijn wettelijke opdrachten

1 - Studie- en documentatiecentrum

2 - Voorlichting van het publiek en van de autoriteiten

- Statistische tabellen en categorieën
- Categorieën van vraagstellers
- Onderwerpen van de vragen
- Activiteiten van het centrum en deelname aan conferenties en colloquia in België en in het buitenland

DRIE FOCUSPUNTEN: Omschrijving van de sektarische organisatie en aflijning van de bevoegdheden van het IACSSO

- Focus 1- Is dat een gevaarlijke sekte ?
- Focus 2- Aflijning van de bevoegdheden van het IACSSO inzake gezondheid en eventuele wijziging van de wet van 2 juni 1998
- Focus 3- Jihadisme: aflijning van de bevoegdheden van het IACSSO

3 - Advies van het centrum over de Kerk der Zevende-dags Adventisten

Perspectieven

Bijlagen :

- 1 - "Vrijheid van godsdienst : Wie beschermt God? Wie beschermt de mens? "
- 2 - Advies over de Kerk der Zevende-dags Adventisten.

INLEIDING

Het voorliggend verslag is het eerste van de nieuwe Raad van Bestuur van het Centrum. De maatschappelijke context waarbinnen het Centrum werd opgericht door de wet van 2 juni 1998 is drastisch gewijzigd. Waar vijftien jaar terug de focus van de overheid vooral gericht was op de positie van het individu binnen de religieuze groepen en de bescherming van de mensenrechten, is er nu vooral de maatschappelijke aandacht naar het religieus radicalisme dat een bedreiging vormt voor de staat en de samenleving in zijn geheel. Het vraagt een intense samenwerking van veiligheids- en inlichtingendiensten om dit in te dammen. In dit verslag wordt dieper ingegaan op deze evolutie.

Dit heeft het Centrum niet belet om binnen deze nieuwe context haar eigen missie verder scherp te houden. Dagelijks staan de medewerkers ter beschikking van de overheden, gerechtelijke diensten, welzijnsorganisaties, onderwijs, media en de burgers om informatie te geven over sektarische groepen. De inspanning en de blijvende aandacht van het Centrum hebben veel van deze groepen er toe aangezet om transparanter te werken, de dialoog met de samenleving aan te gaan en de mensenrechten te respecteren. Het Centrum is de spil in deze aanpak. Het heeft gezorgd voor meer structuur en coördinatie in de aanpak door de overheden.

De Raad van Bestuur is multidisciplinair samengesteld en dit vormt een echte meerwaarde. De bestuurders stellen hun expertise uit de meest diverse domeinen ter beschikking. Het Centrum is zo de referentie geworden in het maatschappelijk debat en de aanpak van het sektenfenomeen.

De studiedienst voert haar werk uit met creativiteit en enthousiasme binnen een beperkt budgettair kader om de missie van het Centrum te vervullen en ter beschikking te staan van de samenleving. Er is een symbiose tussen de Dienst en de Raad van bestuur.

Aan het einde van dit verslag kijkt de Raad van Bestuur ook naar de toekomst. Zoals aangegeven staat de samenleving niet stil, nieuwe uitdagingen bieden zich aan, andere verdwijnen weer. Het is de taak van het Centrum van hier dynamisch mee om te gaan en zich aan te passen. En dit ten dienste van de samenleving en de burger.

Luc Willems
Voorzitter

Situatie van de leden van de raad van bestuur en van de dienst

1 - Raad van bestuur - samenstelling

De leden van het I.A.C.S.S.O. zijn in de plenaire vergadering van 20 december 2012 van de Kamer van volksvertegenwoordigers benoemd voor een mandaat van zes jaar dat eenmaal hernieuwbaar is.

VASTE LEDEN	PLAATSVERVANGENDE LEDEN
De heer Luc WILLEMS (N) <i>Voorzitter</i>	Mevrouw Kathleen JANSEN (N)
De heer Hendrik PINXTEN (N)	De heer Olivier FAELENS (N)
De heer Peter DE MEY (N)	De heer Bert BROECKAERT (N)
De heer Rao BALAGANGADHARA (N)	De heer Johan DETRAUX (N)
De heer Roland PLANCHAR (F) <i>Vicevoorzitter</i>	De heer Jean-François NANDRIN (F)
De heer Gérard DE CONINCK (F)	De heer Dany LESCIAUSKAS (F)
De heer Jean-François HUSSON (F)	Mevrouw Mireille STALLMASTER-DEGEN (F)
De heer Éric ROBERT (F)	De heer Stéphane CÉLESTIN (F)

2 - Raad van bestuur - vergaderingen

De leden van het centrum hebben in 2013 tien keer vergaderd (op 28 januari, 25 februari, 25 maart, 29 april, 27 mei, 24 juni, 2 september, 30 september, 28 oktober en 25 november).

In 2014 hebben de leden van het centrum negen keer vergaderd (op 27 januari, 24 februari, 31 maart, 28 april, 26 mei, 1 september, 29 september, 27 oktober en 5 december).

Daarenboven werden in de periode 2013-2014 ook zes vergaderingen in beperkte werkgroep gehouden.

Er moet worden opgemerkt dat de meeste plaatsvervangende leden actief deelnemen aan de vergaderingen, ook al is het vaste lid aanwezig, en hun deskundigheid ten dienste stellen van de werkzaamheden en de in de vergadering besproken punten.

3 - Dienst - samenstelling / stand van zaken

Directeur: de heer Eric Brasseur

Voor de vervulling van zijn opdrachten beschikt het centrum over een dienst, in de wet (van 2 juni 1998) het secretariaat genoemd, waarvan het personeel ter beschikking wordt gesteld door de FOD Justitie na goedkeuring door de leden. Eind 2014 telde de dienst vijf personeelsleden van niveau A (onder wie de directeur), een personeelslid van niveau B, een personeelslid van niveau C en een personeelslid van niveau D (langdurig afwezig). De dienst, die oorspronkelijk uit twaalf personen moest bestaan, moet nog steeds worden aangevuld – zeker voor de Nederlandse taalrol (slechts één analist) – om voldoende tijd te hebben voor een grondige behandeling van de dossiers. Het centrum werkt van bij de oprichting met stabiele begrotingen. Net als voor de andere openbare diensten, brokkelt die stabiliteit sinds 2014 af. Binnen een kleine structuur zijn de besparingsmogelijkheden miniem. De beperkingen hebben dan ook een weerslag op de kernactiviteit. Bij wijze van gedragslijn moet worden gezorgd voor een aangepaste afstemming tussen middelen en opdrachten om de werk- en ontvangstcapaciteit te vrijwaren. Om die toestand te verhelpen, zijn de eerste stappen voor de werving van een extra Nederlandstalige analist gezet.

Het centrum en de uitvoering van zijn wettelijke opdrachten

1 - Studie- en documentatiecentrum

- In het licht van zijn wettelijke informatie- en adviesopdracht verzamelt het centrum van bij zijn oprichting alle noodzakelijke informatie en beschikt het over een publieke bibliotheek met een zeer gevarieerd aanbod aan naslagwerken, van multidisciplinaire academische uitgaven (op het gebied van sociologie, filosofie, recht, psychologie, criminologie...) tot kritische publicaties en monografieën over de bewegingen, alsook boeken en publicaties afkomstig van de bewegingen zelf.
- De bibliotheek telt meer dan 9000 naslagwerken van en over de "erediensten" en (nieuwe) religieuze bewegingen, in verscheidene talen (Frans, Engels, Nederlands, Duits, etc.). De opzet is het publiek een instrument aan te reiken om zich een persoonlijke mening over die bewegingen te vormen, geschoeid op een wetenschappelijk onderbouwde leest. De naslagwerken zijn gerubriceerd, van algemeen tot specifiek.
- Sinds 2013 is de bibliotheek opgedeeld in 4 grote blokken, die alle uniform zijn qua opbouw en subrubricering (telkens van algemeen naar specifiek).
- De eerste ruimte omvat de algemene rubrieken 'filosofie', 'psychologie/psychotherapie', 'geneeskunde/welzijn-therapieën', 'sociologie', 'economie', 'politiek' en 'recht' (publiek recht/strafrecht /privaatrecht/internationaal recht...).
- De tweede ruimte herbergt het grootste deel van de collectie: 'religies', 'christendom', 'katholicisme', 'protestantisme', 'Midden-Oosten - Judaïsme', 'Midden-Oosten - Islam', 'Verre Oosten (hindoeïsme, boeddhisme en andere)', 'Natuurgodsdiensten (sjamanisme/voodoo/animisme...)', 'Oude wijsheid' (mythologie, heidendom/Kelten ...)', 'Esoterie', 'Nieuwe religieuze bewegingen', 'New age' en 'Belgicana'.
- De derde ruimte bevat de tijdschriften, zowel de tijdschriften waarop het centrum geabonneerd is als de losse nummers.
- De laatste ruimte omvat fictie en strips.
- De bibliotheek beschikt over een vaste rubriek "nieuwe aanwinsten", waar de nieuw binnengekomen naslagwerken kunnen worden geraadpleegd alvorens zij in de rekken worden geklasseerd. Deze rubriek heeft een vaste plaats in de tweede ruimte.
- De lijst met nieuwe aanwinsten is tevens te vinden op de website van het centrum, www.IACSSO.be, onder de rubriek 'Bibliotheek', 'laatste aanwinsten'.

- Sinds april 2008 wordt de volledige catalogus ingevoerd in een door de dienst ICT van de Federale Overheidsdienst Justitie gemaakte programmatoepassing "Bibliotheek 2.0". Het publiek kan deze databank raadplegen op www.juridat.be, "Bibliotheken". De laatste jaren is het systeem aanzienlijk uitgebreid qua invoermogelijkheden met o.a. velden voor de inhoudstafel, samenvatting, trefwoorden, reeksnaam, hyperlinks en bijkomende info's... De bibliothecaris is continu bezig met de bestaande fiches te actualiseren.
- In 2013-2014 groeide de bibliotheek aan met 1250 banden, waaronder ook verslagen van colloquia en rapporten van Belgische en buitenlandse overheden en verenigingen...
- Het centrum is geabonneerd op een vijftigtal wetenschappelijke uitgaven en andere specifieke bladen. Voorts beschikt het centrum over een omvangrijke collectie losse gespecialiseerde nummers van diverse tijdschriften en over een verzameling van meer dan 650 audiovisuele documenten, op audiosupport en videosupport (dvd, cd-rom, cd, geluidscassettes, videocassettes).
- De bibliotheek en het documentatiecentrum vormen het kernpunt van de informatieopdracht en zijn dan ook opengesteld voor publiek, op afspraak, van dinsdag tot donderdag, van 9 tot 12 uur en van 14 tot 17 uur; toegang is ook mogelijk op andere dagen en/of andere tijdstippen indien noodzakelijk. De medewerkers van het centrum staan de bezoekers bij in hun opzoekingswerk.
- De bibliotheek van het centrum is nog steeds de grootste openbare referentiebibliotheek in Europa met betrekking tot het verschijnsel van schadelijke sektarische organisaties, nieuwe religieuze bewegingen en controversiële levensbeschouwelijke of religieuze bewegingen.

2 – Voorlichting van het publiek en van de autoriteiten

• Statistische tabellen en categorieën

De vragen die aan het centrum worden gericht, zijn afkomstig van organisaties uit het maatschappelijk middenveld, van de autoriteiten, de pers, het onderwijs, maar vooral van gewone burgers. Daarbij valt op dat de realiteit van het publiek vrij ver lijkt te staan van de voorstelling in de media, waarin slechts enkele 'opvallende' groeperingen aan bod komen.

De meeste mensen die een beroep doen op het centrum, dienen geen klacht in omdat het heel moeilijk of weinig doeltreffend is om in te gaan tegen een verwant die tot een groep is toegetreden, ook al is het om hem of haar te helpen. Soms gaat het om ouders die vrezen dat zij hun kind zullen verliezen of afstoten door klacht in te dienen. Voor anderen, voormalige leden die zelf jaren in een beweging hebben gesleten, zou het indienen van een klacht neerkomen op het verraden van een oude liefde. Anderen zijn beschaamd of bang voor wraakacties. Nog anderen ten slotte willen enkel opnieuw rust vinden en vergeten.

De statistische analyse van de verzoeken om informatie kan foutief worden geïnterpreteerd als geen rekening wordt gehouden met belangrijke elementen, zoals de grootte van de groepering, de aandacht in de media of bij het grote publiek.

De statistische analyse is des te hachelijker omdat daarbij geen rekening wordt gehouden met de complexiteit van de vragen of de deelvragen, vragen die geen betrekking hebben op dossiers over bewegingen, maar op transversale onderwerpen, zoals minderjarigen, juridische aspecten, mentaal welzijn, parlementaire vragen, enz.

Het centrum maakt stelselmatig een werkmap aan voor elke ontvangen vraag om de verzamelde informatie daarin te bewaren en te behandelen. Die informatie wordt daarna bewaard in dossiers van algemene groeperingen (indien geen exacte 'benaming' kan worden gegeven) of in dossiers van welomschreven groeperingen, thematische dossiers, dossiers over 'gebruiken', dossiers van actoren in het veld, lobby's, enz. Die aanpak beoogt een pragmatisch beheer en geenszins een listing die de geest van de wet niet zou weergeven.

Welke methode werd tot dusver gebruikt om statistieken op te maken en percentages te berekenen? Wanneer iemand een vraag stelt over een groepering (of een vraag over een transversaal onderwerp), noteerden wij die vraag als een enkele ingang in verband met een zeer specifiek geval, ongeacht het belang van het onderwerp en het aantal brieven die daarover in een maandenlange periode zijn geschreven (dat kan ook één zijn) en ook ongeacht de ontwikkelingen en de moeilijkheidsgraad. Bijgevolg werd een vraag om advies van een autoriteit over een bepaalde groepering waarin honderden werkuren waren gekropen, genoteerd als een enkele ingang alsof het een zaak was die met één telefoontje werd afgehandeld.

Van de andere kant werden die ingangen om allerlei praktische redenen in uiteenlopende dossiers bewaard: dossiers over grote historische bewegingen, dossiers over tot dusver onbekende groeperingen, dossiers over gebruiken, juridische dossiers, tijdelijke dossiers, enz. Er is gebleken dat door de vragen aldus te 'berekenen', de kritische aanpak afnam ten voordele van een kwantitatieve benadering, die gaandeweg aan de hoofdzaak voorbijging en uiteindelijk, in strijd met de geest van de wet, neerkwam op het maken van een 'top listing'.

De werkmethode voor de statistiek wordt dus herzien.

Een andere opmerking betreft de aard van de aan het centrum gerichte verzoeken. Het gegeven dat het publiek een vraag stelt, betekent niet per se dat het centrum een groepering aan de schandpaal nagelt.

Het centrum opent iedere maand verschillende nieuwe dossiers. Voorts heeft een gemeld probleem niet per se betrekking op de groepering in haar geheel maar zou het in werkelijkheid om een geïsoleerd individu kunnen gaan, of blijkt er na analyse geen direct verband te bestaan tussen het probleem en die groepering. Alleen de analyse van het dossier geeft uitsluitel.

• Categorieën van vraagstellers

Ongeveer 80 % (81,23 %) van de vragen wordt door het grote publiek gesteld: 58,59 % ervan komt van particulieren, voornamelijk familieleden en verwanten, van leidinggevend en leden van bewegingen, maar ook van advocaten, vertegenwoordigers van verenigingen van het maatschappelijke middenveld en leden van verenigingen die zich in het veld inzetten voor de verdediging van de slachtoffers die ons raadplegen.

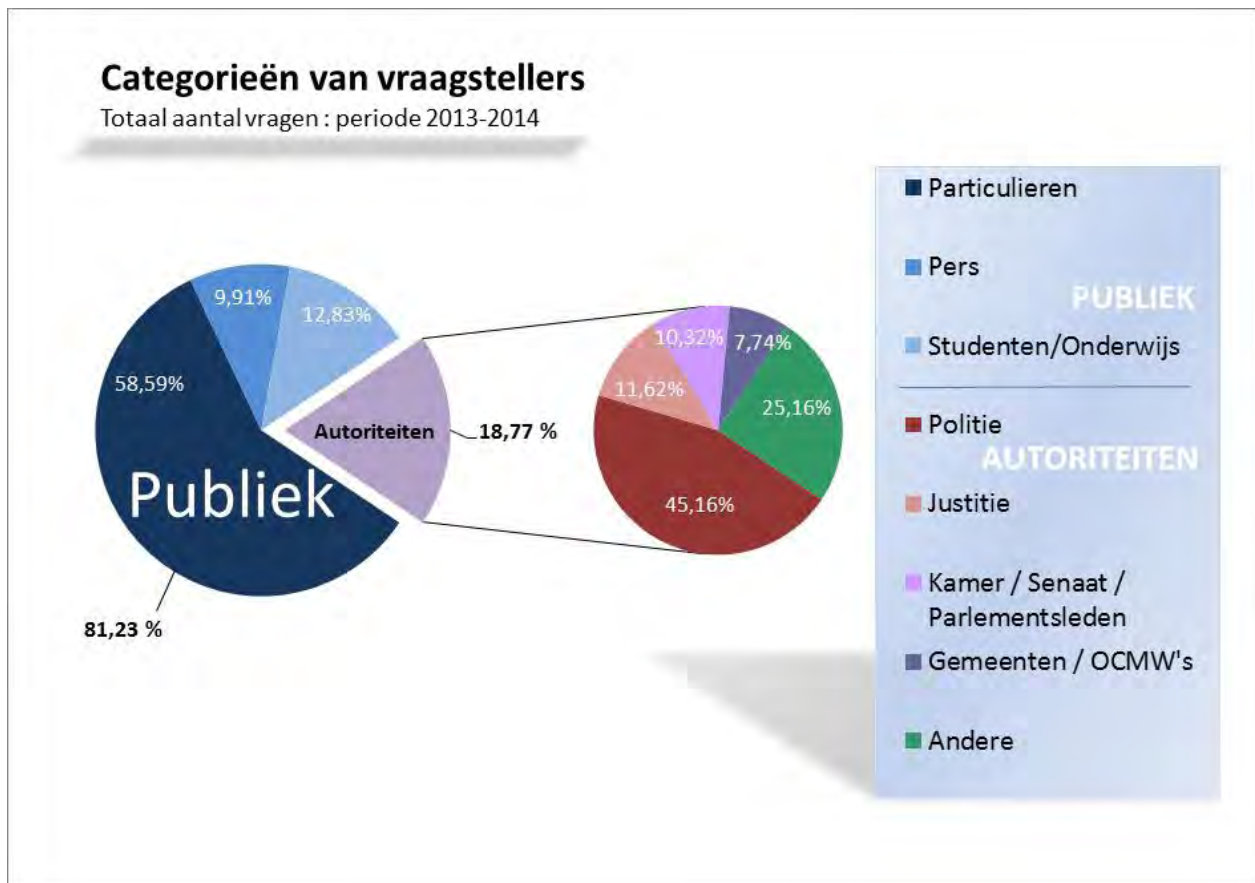
Bijna 10 % van die 80 % van de vragen komt van de pers en 12,83 % van studenten of onderwijzend personeel.

De overheid is goed voor 18,77 % van de vragen: 45,16 % komt van de lokale of federale politie en 11,62 % van de FOD Justitie en de gerechtelijke autoriteiten. De overige vragen komen van gemeenten en OCMW's (7,74 %), parlementsleden (10,32 %) en andere Belgische of buitenlandse autoriteiten (25,16 %).

Dat aandeel van de vragen van de verschillende federale of gedecentraliseerde overheidsinstanties vertegenwoordigt al enkele jaren ongeveer 20 % van het totaal aantal ontvangen vragen. (18,8 % in 2005-2006 en 21,86 % in 2007-2008, 19,59 % in 2009-2010, 20,36 % in 2011-2012 en voor de meest recente periode, 2013-2014, 18,77 %).

Het belang dat de overheid hecht aan het verschijnsel van schadelijke sektarische organisaties en aan de dienstverlening van het centrum, blijkt nog steeds uit de praktijk. Een deel van de vragen van de politiediensten komt eigenlijk van kantschriften van magistraten, die ten slotte bij het IACSSO terechtkomen. Ongeveer 2/3 van het totale aantal vragen van de overheid is afkomstig van politie en justitie.

De vragen van de Belgische overheid aan het IACSSO – en de antwoorden daarop – hebben geleid tot procedures die beoogden toegang te krijgen tot de door een betrokken groep aan de overheid toegezonden bestuursdocumenten (wet openbaarheid van bestuur). Tot op heden heeft dat de wettelijke opdrachten van het centrum nog niet in de weg gestaan.

• Onderwerpen van de vragen

Van alle vragen die aan het centrum gericht waren, had **13,05 %** betrekking op het sektarisch verschijnsel in het algemeen, de preventie ervan of juridische aspecten; **3,20 %** had betrekking op het IACCSO zelf en **6,88 %** waren "buiten voorwerp" (zij voldeden aldus niet aan de voorwaarde in de wet van 1998 dat de vraag moet betrekking hebben op een "groepering met een levensbeschouwelijk of godsdienstig doel, of die zich als dusdanig voordoet").

De rest van de vragen, **76,87 %**, had betrekking op organisaties of gebruiken van groeperingen binnen het kader van de wet.

Onderstaande tabel geeft toelichting bij de vragen van het publiek en van de overheid, gerangschikt per organisatie of categorie van onderwerp. Naast meer algemene vragen over organisaties keren voornamelijk twee categorieën van vragen geregeld terug: ten eerste vragen over de verschillende protestantse organisaties (in hoofdzaak de pinksterbeweging, de charismatische beweging en de ontwakingskerken, vooral van Afrikaanse origine), die samen met de vragen over de getuigen van Jehova meer dan **15 %** van de vragen vertegenwoordigen. (Hoewel de organisatie van de getuigen van Jehova ook onder het protestantisme valt, wordt die gelet op het aantal vragen apart besproken¹).

En verder tal van vragen (meer dan **21 %**) over de desbetreffende organisaties en hun gebruiken inzake gezondheid en welzijn, persoonlijke ontwikkeling, enz. Die gebruiken zijn niet noodzakelijk specifiek voor een bepaalde groepering, maar worden vaak door verschillende bedoelde groeperingen uitgedragen.

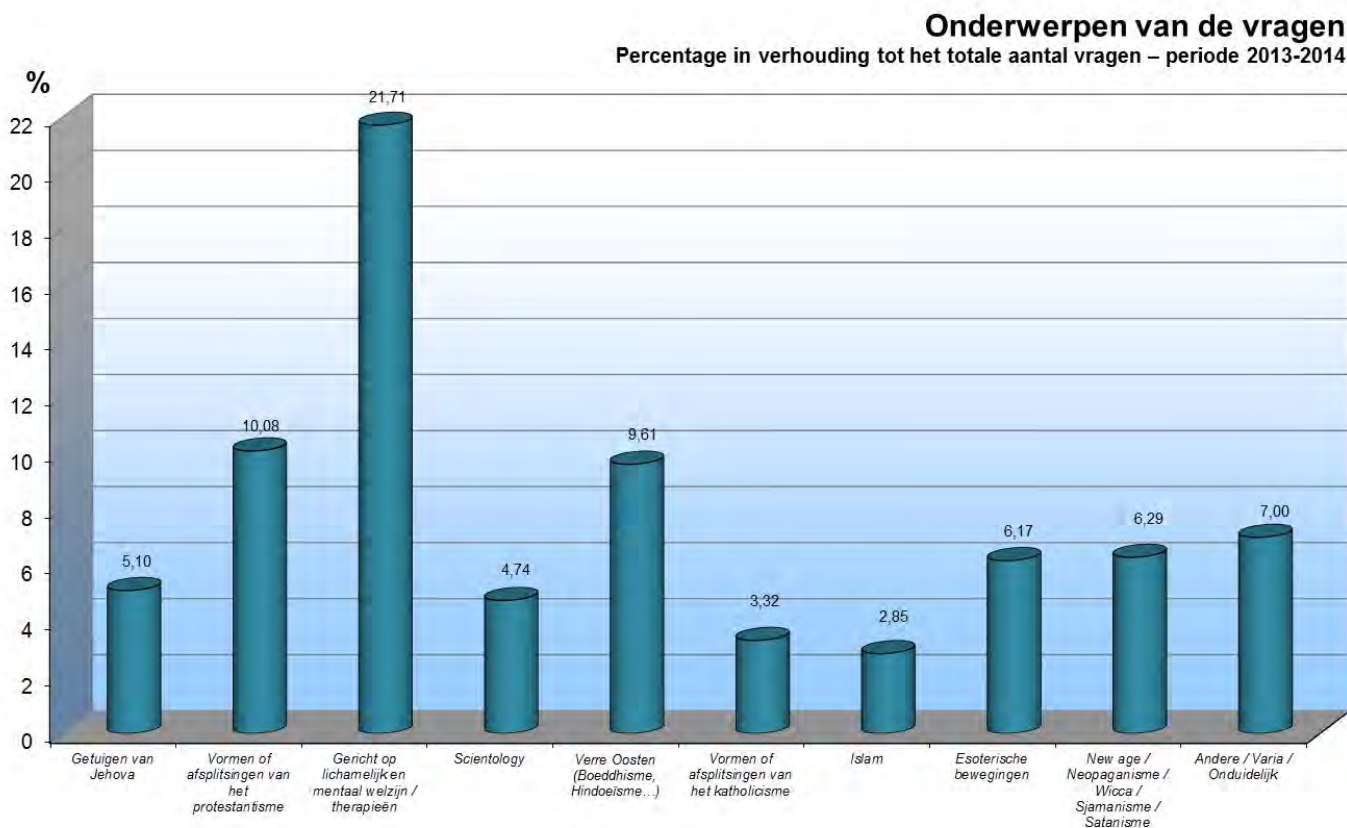
Er moet worden onderstreept dat de therapieën en gebruiken inzake welzijn als dusdanig over het algemeen niet per se sektarisch zijn, al kunnen sommige als negatief worden ervaren wegens het exclusieve gebruik ervan en, de facto, wegens de verwerping van de klassieke geneeskunde die zij bepleiten. Al kan het ook gaan om frauduleuze financiële uitbuiting. Dergelijke therapieën en gebruiken zijn ook problematisch indien welzijnstherapeuten of -beoefenaars misbruik maken van de kwetsbaarheid van mensen die hen als hun "laatste hoop" beschouwen.

Veel mensen voelen zich echter aangesproken door die gebruiken inzake welzijn en persoonlijke ontwikkeling zonder dat dat problemen oplevert. Hoewel ze 'niet-ingewijden' soms in verbazing brengen, zijn ze niet per se problematisch. Daaruit blijkt nog maar eens hoe alles een kwestie van inzicht is.

¹ Zodra meer dan 5 % van de vragen die gesteld worden in de periode van twee jaar waarop een tweejaarlijks verslag betrekking heeft, een bepaalde groepering aangaat, wordt die in een aparte kolom vermeld.

De in de voorbije jaren uiterst zeldzame vragen over de islam zijn nu goed voor ongeveer 2,85 % van het totaal inzake de groepen. Dat is overduidelijk een nieuwigheid die te maken heeft met de huidige context (zie hierover ook "Focus: Jihadisme - aflijning van de bevoegdheden van het IACSSO"). Sommige vragen houden echter niet rechtstreeks verband met die context, maar gaan over de een of andere omstreden islamitische minderheid, voornamelijk binnen de soennitische meerderheid.

De dossiers worden per type behandeld door specialisten binnen de dienst.

• **Activiteiten van het centrum**

In het kader van de studie van het sektarisch verschijnsel en van de informatieopdracht van het centrum hebben leden van de raad van bestuur en van de dienst conferenties bijgewoond in België en in het buitenland.

Net als in de voorgaande jaren hebben leden van de dienst deelgenomen aan informatieopdrachten op uitnodiging van scholen, andere onderwijsinstellingen en verschillende verenigingen van het maatschappelijk middenveld.

De contacten met het buitenland blijken ook uit de deelname van het centrum aan internationale conferenties of colloquia, met name om er de rol van de Belgische autoriteiten in dit verband voor te stellen, evenals uit de deelname van buitenlandse autoriteiten aan door het IACSSO georganiseerde activiteiten.

De studie van het verschijnsel van de schadelijke sektarische organisaties zet het centrum ertoe aan om informatie uit te wisselen met verschillende soorten gesprekspartners: openbare instellingen in België en in het buitenland, academische instellingen en verenigingen in het veld.

Deelname aan conferenties en colloquia in België en in het buitenland

2013-2014

01.02.2013

De directeur van het centrum heeft een toespraak gehouden tijdens de conferentie die de vzw AViSO (*aide aux victimes des sectes*) in het *Maison de la Laïcité* van Verviers organiseerde, met het door de organisatoren voorgestelde thema "*La mort vous guette près des gourous*". Andere sprekers waren de heer André Frédéric, federaal volksvertegenwoordiger, auteur van het boek "*Broyeurs de conscience*" en voorzitter van AViSO, en de heer Roland Planchar, vicevoorzitter van het IACSSO, die optrad als medeoprichter en secretaris van de vzw AViSO.

23.03.2013

Op 23 maart 2013 heeft een analiste van de dienst in Parijs deelgenomen aan de conferentie met debat georganiseerd door de UNADFI (*Union nationale des Associations de défense des Familles et de l'Individu victimes de sectes*), met als thema "*Sectes et santé*". De sprekers waren onder meer de heer Serge BLISKO, voorzitter van de Miviludes, en mevrouw Catherine PICARD, voorzitter van de UNADFI.

30.05.2013

De voorzitter, vicevoorzitter en de directeur van het centrum hebben deelgenomen aan het colloquium 2013 van de FECRIS (*Fédération Européenne des Centres de Recherche et d'Information sur le Sectarisme*) dat op 30 mei 2013 in Kopenhagen werd georganiseerd rond het thema "*Cults and the Rule of Law*". De sprekers waren, naast de vicevoorzitter en de directeur van het IACSSO, onder meer mevrouw Annelise Oeschger, voorzitter van de Commissie voor de Rechten van de Mens van de ingo's van de Raad van Europa (Duitsland) en de heer Hans-Werner Carlhoff, voorzitter van de interministeriële werkgroep inzake sekten en psychogroepen van Baden-Württemberg (Duitsland).

15.06.2013

De directeur en een analiste van de dienst hebben deelgenomen aan een colloquium georganiseerd door het PAC (*Présence et Action Culturelles*) van Verviers in partnerschap met de vzw AViSO (*Aide aux victimes des sectes*) rond het thema "*L'évolution du phénomène des dérives sectaires en Europe : comment est organisée la lutte à leur encontre sur le plan européen ?*" De directeur van het centrum heeft als spreker het werk van het IACSSO voorgesteld onder de titel "*Informer strictement, c'est lutter*".

05.10.2013

De directeur van het centrum heeft deelgenomen aan het colloquium van de GEMPPi (*Groupe de l'Etude des mouvements de Pensée en vue de la Protection de l'Individu*) dat op 5 oktober 2013 in Marseille plaatsvond met als thema "*Santé, sectes et média*". Hij heeft er de activiteiten van het IACSSO voorgesteld.

23.11.2013

Op 23 november 2013 heeft een analiste van de dienst in Parijs deelgenomen aan de conferentie georganiseerd door de Miviludes (*Mission interministérielle de vigilance et de lutte contre les dérives sectaires*), met als thema "*L'emprise mentale au cœur de la dérive sectaire : une menace pour la démocratie ?*" Het colloquium werd afgesloten door de heer Manuel Valls, minister van Binnenlandse Zaken.

07.03.2014

De voorzitter van het centrum heeft op 7 maart 2014 samen met een studente van de Universiteit Leuven die bij het IACSSO stage liep, in Amsterdam deelgenomen aan het symposium van de Vrije Universiteit Amsterdam met als thema "Misstanden in nieuwe religieuze bewegingen".

22.03.2014

Op 22 maart 2014 heeft een analiste van de dienst in Parijs deelgenomen aan de algemene vergadering die werd georganiseerd door de UNADFI (*Union nationale des Associations de défense des Familles et de l'Individu victimes de sectes*), met als thema "*Dérives sectaires et protection des personnes - approches nationale et européenne*".

24.03.2014

Belangrijke deelname van het centrum aan het colloquium dat FECRIS (*Fédération Européenne des Centres de Recherche et d'Information sur le Sectarisme*) en AVISO hebben georganiseerd in de congreszaal van de Kamer van volksvertegenwoordigers te Brussel rond het thema "Cults and the False Debate on Human Rights". Na de bijdragen van mevrouw Laurette Onkelinx, vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, en de heer André Frédéric, federaal volksvertegenwoordiger, heeft de voorzitter – en voormalig verslaggever van de Belgische parlementaire onderzoekscommissie inzake sekten 1996-1997 – een presentatie gegeven met als titel: "Vrijheid van godsdienst: wie beschermt God? Wie beschermt de mens?" De tekst van zijn toespraak is opgenomen in bijlage 1.

10.06.2014

Toespraak van een analiste van het IACSSO op een colloquium georganiseerd door de Koninklijke Federatie van Officieren en Hogere Ambtenaren van de Belgische Politie – afdeling Brussel rond het thema "Gevaar van sekten in België – illusie of realiteit?" Het doelpubliek bestond vooral uit de lokale en federale politie, administratieve en gerechtelijke autoriteiten, gemeentelijke en federale ambtenaren ...

02.10.2014

De directeur van het centrum heeft op 3 oktober 2014 in Genève deelgenomen aan de ontmoetingsdag voor professionals georganiseerd door het CIC (*Centre intercantonal d'information sur les croyances*). Die zesde ontmoeting tussen gouvernementele diensten en Europese en Canadese verenigingen inzake de problematiek van de sekten – waarvan het IACSSO de derde editie heeft georganiseerd – beoogde de uitwisseling van informatie en handelwijzen en de verbetering van de samenwerking tussen die diensten.

04.10.2014

Op 4 oktober 2014 heeft een analiste van de dienst in Marseille deelgenomen aan het nationaal colloquium 2014 dat werd georganiseerd door GEMPPPI (*Groupe de l'Etude des mouvements de Pensée en vue de la Protection de l'Individu*), met als thema "*Médecines parallèles, charlatans et sectes. Au regard de l'éthique*". Zij heeft er een toespraak gehouden over 'breatharianism'. Daar werd de cel Turquoise Freedom voor de opvang van slachtoffers van de radicale islam aan het publiek voorgesteld.

●●● DRIE FOCUSPUNTEN inzake de aflijning van de bevoegdheden van het IACSSO

- Omdat de nieuwe leden die zijn toegetreden tot de raad van bestuur van het IACSSO, niet zo goed bekend waren met de dagelijkse werking en de regelgeving van het centrum, hebben zij studie- en denkwerk verricht inzake de opdrachten, de definitie van een sektarische organisatie en de grenzen van de bevoegdheden van het centrum ter zake. De eerste denkoefeningen hadden betrekking op de termen die worden gebruikt om een sektarische organisatie te omschrijven en het gevaar dat sektarische organisaties inhouden, de definities en kenmerken van schadelijkheid opgenomen in de wet houdende oprichting van het centrum, maar ook in de omgangstaal en de taal die academici en de media gebruiken. Naar aanleiding van die werkzaamheden werd de hierna volgende praktische fiche "Is dat een gevaarlijke sekte?" opgesteld.
- Door het grote aantal vragen dat het IACSSO krijgt over bewegingen of gebruiken gericht op gezondheid, welzijn, therapieën en persoonlijke ontwikkeling (zie het statistisch gedeelte van het verslag) vroegen wij ons af of de omschrijving van schadelijke sektarische organisatie in de wet moet worden gewijzigd en moet worden uitgebreid naar de sektarische oorsprongen inzake therapeutische gebruiken. Een werkgroep heeft de kwestie onderzocht en stelt zijn conclusies voor.
- Gelet op de internationale actualiteit inzake de door islamitische terroristen gepleegde aanslagen en het vertrek van jonge Belgische moslims naar Syrië om er met de rebellen mee te gaan vechten – een problematiek die het aantal vragen van de pers en de autoriteiten heeft doen toenemen – betreft de derde focus de vraag of het jihadisme en de radicaliseringsproblematiek al dan niet bevoegdheden van het IACSSO zijn en hoe onze deskundigheid ter zake zo goed mogelijk kan worden benut. Het onderzoek van deze kwestie en de voorstellen van het centrum worden in dit punt besproken.

• FOCUS 1 - Is dat een gevaarlijke sekte?

Is dat een gevaarlijke sekte?

Elkeen stelt zich wel eens de vraag: 'Is dat een gevaarlijke sekte?'. Een vriend of familielid komt in aanraking met een religieuze of filosofische groep. De media bericht regelmatig over sekten. Soms velt een rechtbank een vonnis. Het antwoord op de vraag of een sekte gevaarlijk is, is niet eenvoudig. Er bestaat vooral gevaar voor veralgemening. Het antwoord dient dan ook genuanceerd te zijn. Mede hierom heeft het Belgische Parlement het Informatie- en Adviescentrum voor de Schadelijke Sektarische Organisaties (IACSSO) opgericht.

Wat is een sekte?

In het dagelijkse taalgebruik, en ook in de media, heeft het woord sekte vaak een negatieve bijklank. Het roept de idee op van een gevaarlijke religieuze groepering, die de persoon in zijn vrijheid beperkt en een gevaar kan inhouden voor het individu en zelfs voor de maatschappij. Bovendien hebben heel wat mensen de neiging om onbekende, nieuwe religieuze minderheidsgroepen als sekte te bestempelen in deze negatieve betekenis van het woord.

Als men kijkt naar de historische betekenis van het woord sekte, blijkt deze neutraal te zijn. Een sekte is in deze betekenis een groep van personen die afgesplitst is van een bestaande religie, of een groep van personen die zijn eigen doctrines volgt. Zo is bijvoorbeeld het christendom oorspronkelijk een sekte van het jodendom.

Om veralgemeningen tegen te gaan, hebben sommigen een andere term gezocht om deze minderheidsgroepen of minder bekende groepen te duiden. Godsdienstsociologen hebben de term Nieuwe Religieuze Bewegingen (NRB) geïntroduceerd. Het voordeel van deze term is zijn neutraliteit: hij spreekt geen waardeoordeel uit. Het nadeel is dat het nieuwe aan 'een beweging relatief is. Wat op een bepaald moment nieuw is, is het na een zekere tijd niet meer. Merk op dat de term NRB ook kan verwijzen naar groepen die geïntegreerd zijn in de erkende erediensten. In het kader van de uiteenlopende standpunten is er een andere term, Betwiste Religieuze Beweging, geïntroduceerd in de discussie. Deze term lijkt beter geschikt.

Voor het IACSSO en bij uitbreiding de Belgische overheid houdt de benaming sekte op zich dus geen negatief oordeel in. Het betreft eerder de beschrijving van een maatschappelijk fenomeen.

Wat betekent de erkenning van een eredienst door de overheid?

De Belgische Staat erkent erediensten. De zes erkende erediensten zijn (volgorde volgens anciënniteit): de katholieke, protestants-evangelische, Israëlitische, anglicaanse, islamitische en orthodoxe eredienst. Verder erkent ze, met gelijkaardige gevolgen, organisaties die morele bijstand bieden volgens een niet-confessionele levensbeschouwing, zoals de vrijzinnigheid.

Andere religieuze of filosofische groeperingen die in België actief zijn, genieten die formele erkenning niet. Dit betekent niet dat ze geen bestaansrecht hebben. Maar zowel deze groeperingen als de erkende erediensten beschikken over dezelfde grondwettelijke gewaarborgde vrijheden van mening, vereniging, geloof en godsdienst.

De erkenning door de overheid houdt geen enkel waardeoordeel in over de inhoud van het geloof. Het houdt ook geen intrinsieke goedkeuring in van wat gebeurt binnen de groep. Evenmin is het een vrijgeleide voor de betrokken groep om zich buiten de wettelijke orde te plaatsen. In wezen is het een systeem van overheidsfinanciering.

Wat houdt het gevaarlijke of schadelijke karakter van sekten in?

De overheid hanteert het begrip schadelijkheid om de gevaarlijkheid van een sekte te beoordelen.

In de wet van 2 juni 1998 inzake de oprichting van het IACSSO wordt de volgende omschrijving gegeven van een schadelijke sektarische organisatie: elke groepering met een levensbeschouwelijk of godsdienstig doel, of die zich als dusdanig voordoet en die zich in haar organisatie of praktijken, overgeeft aan schadelijke onwettige activiteiten, het individu of de samenleving schaadt of de menselijke waardigheid aantast (art.2).

De schadelijkheid van een sektarische organisatie wordt onderzocht op basis van "de principes welke zijn vastgelegd in de Grondwet, de wetten, de decreten, ordonnances en in de internationale verdragen inzake de bescherming van de rechten van de mens welke door België zijn geratificeerd" (Ibid., art. 2).

Relevant voor de overheid is hierbij hoe de sektarische organisaties omgaan met individuen en in welke mate de menselijke waardigheid gerespecteerd wordt. De aandacht gaat dus niet in de eerste plaats naar de inhoud van de geloofsovertuiging, maar wel naar de schadelijke praktijken waarvan individuen of de maatschappij het voorwerp zijn. In dit geval kan dit leiden tot veroordelingen door de rechtbank.

Om de wettelijke definitie toepasbaar te maken wordt gebruik gemaakt van de dertien criteria van schadelijkheid die de Parlementaire onderzoekscommissie in haar Verslag (28 april 1997) heeft opgesomd:

1. bedrieglijke of misleidende wervingsmethoden,
2. het aanwenden van mentale manipulatie,
3. de slechte fysieke of geestelijke (psychologische) behandeling waaraan adepten of hun familie worden onderworpen,
4. het ontzeggen aan de adepten of hun familie van passende medische zorg,
5. geweld, met name seksueel geweld, ten aanzien van de adepten, hun familie, derden of zelfs kinderen,
6. de verplichting voor de adepten om met hun gezin, hun echtgenoot, kinderen, verwanten en vrienden te breken,
7. het feit dat kinderen worden ontvoerd of aan hun ouders worden onttrokken,
8. het ontnemen van de vrijheid om de sekte te verlaten,
9. buitensporige financiële eisen, oplichting en verduistering van geld en goederen ten koste van de adepten,
10. de onrechtmatige exploitatie van het werk van de leden,
11. een compleet breken met de democratische samenleving die als boosaardig wordt afgedaan,
12. de wil om de samenleving ten gronde te richten ten voordele van de sekte,
13. het aanwenden van onwettige methodes om macht te verwerven.

Deze criteria zijn niet steeds allemaal aanwezig bij alle schadelijke sektarische groeperingen. En het ene weegt al zwaarder door dan het andere. De aanwezigheid van deze criteria maken het wel mogelijk om te beoordelen of deze groeperingen op schadelijke wijze omgaan met individuen.

Sekte is een neutraal gegeven voor de overheid. Behoren tot een erkende eredienst, houdt geen vrijgeleide in voor de betrokken zagezegde schadelijke sektarische organisaties om individuele burgers of de maatschappij in hun rechten te schaden. De schadelijke praktijken waarvan individuen of de maatschappij het slachtoffer zijn, vragen wel de aandacht van de bevoegden overheden.

● **FOCUS 2 - Aflijning van de bevoegdheden van het IACSSO inzake gezondheid en eventuele wijziging van de wet van 2 juni 1998:**

Analyse en conclusies van de werkgroep 'THERADEF' - 02.12.2013

De leden van de werkgroep² bekijken op de omschrijving van schadelijke sektarische organisatie, die de wetgever als volgt heeft geformuleerd:

*Art. 2. "Voor de toepassing van onderhavige wet wordt onder schadelijke sektarische organisatie verstaan, elke groepering met een levensbeschouwelijk of godsdienstig doel, of die zich als dusdanig voordoet en die zich in haar organisatie of praktijken, overgeeft aan schadelijke onwettige activiteiten, het individu of de samenleving schaadt of de menselijke waardigheid aantast."*³

Daaruit blijkt dat het IACSSO bevoegd is voor:

- de organisaties (daarmee worden natuurlijke personen dus uitgesloten);
- die een godsdienstig of levensbeschouwelijk doel hebben of zich als dusdanig voordoen;
- en die schadelijke onwettige activiteiten beoefenen die het individu of de samenleving schaadt of de menselijke waardigheid aantast.

Bovendien is in artikel 6, § 1, van voornoemde wet bepaald dat de eerste opdracht van het centrum erin bestaat "*het verschijnsel van schadelijke sektarische organisaties in België en hun internationale bindingen [te] bestuderen*".

Parlementaire debatten – maart 1998

Uit de parlementaire debatten over het *voorstel van wet tot oprichting van een Federaal waarnemingscentrum voor de sekten* (17 maart 1998) blijkt het volgende:

- subamendement nr. 40⁴ van de heer VISEUR strekte ertoe de woorden "met een levensbeschouwelijk of godsdienstig doel, of die zich als dusdanig voordoet en" weg te laten;
- subamendement nr. 41⁵, ingediend door de heer BEAUFAYS, strekte ertoe tussen de woorden "elke groepering met" en de woorden "een levensbeschouwelijk", de woorden "onder meer" in te voegen.

De⁶ toenmalige minister van Justitie, Stefaan De Clerck, was gekant tegen de goedkeuring van de amendementen omdat ze ertoe strekten de toepassingsfeer van de bepalingen die ter bespreking voorlagen, aanzienlijk uit te breiden. Hij vond dat moest worden verwezen naar de door de onderzoekscommissie geformuleerde definitie⁷. De heer Jean-Pierre Viseur heeft daarbij uitdrukkelijk vermeld dat hij wenste dat ondubbelzinnig

werd gepreciseerd dat de uitdrukking "groepering met een levensbeschouwelijk doel" ook slaat op groeperingen met doelstellingen die hoofdzakelijk van therapeutische, diëtische of medische aard sensu largo zijn. Het subamendement van de heer Viseur werd verworpen en dat van de heer Beaufays werd ingetrokken.

Die twee amendementen zouden het bevoegdheidsdomein van het IACSSO aanzienlijk hebben uitgebreid, waardoor het nog veel meer zou inhouden dan de therapeutische aspecten die de heer Viseur bedoelde.

² Mireille Degen, Johan Detraux, Dany Lesciauskas en Eric Robert, onder het voorzitterschap van Olivier Faelens, die de verhinderde Bert Broeckaert verving, en onder begeleiding, namens de dienst, van Sandrine Mathen, dossierverantwoordelijke, en Eric Brasseur, directeur.

³ Ministerie van Justitie, 1998. *Wet van 2 juni 1998 houdende oprichting van een Informatie- en adviescentrum inzake de schadelijke sektarische organisaties en van een Administratieve coördinatieveel inzake de strijd tegen schadelijke sektarische organisaties*, Belgisch Staatsblad van 25 november 1998.

⁴ J.-P. Viseur, *Amendement nr. 40*, in de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers, *Voorstel van wet tot oprichting van een Federaal waarnemingscentrum voor de sekten*, 17 maart 1998.

⁵ P. Beaufays, *Amendement nr. 40*, in de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers, *Voorstel van wet tot oprichting van een Federaal waarnemingscentrum voor de sekten*, 17 maart 1998.

⁶ Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers, *Voorstel van wet tot oprichting van een Federaal waarnemingscentrum voor de sekten, verslag namens de commissie voor de justitie* door Luc Willems, 15 april 1998.

⁷ "Groepering met een levensbeschouwelijk of godsdienstig doel, of die zich als dusdanig voordoet en die zich in haar organisatie of praktijken, overgeeft aan schadelijke onwettige activiteiten, het individu of de samenleving schaadt of de menselijke waardigheid aantast."

Gangbare praktijk bij het IACSSO

Vragen om informatie over therapieën worden in de praktijk al sinds de oprichting van het centrum behandeld – bij een dergelijk verzoek wordt allereerst onderzocht of wij bevoegd zijn.

Als het om een organisatie gaat, nemen wij het doel ervan onder de loep:

- als dat levensbeschouwelijk of godsdienstig is, worden de eventuele therapeutische aspecten van de organisatie in dat kader onderzocht;
- als dat therapeutisch is (en niet levensbeschouwelijk of godsdienstig), verwijst de dienst zoveel mogelijk door naar andere bevoegde gesprekspartners.

Als het om een therapeut of een daarmee gelijkgestelde gaat, nemen wij zijn praktijken onder de loep:

- als de praktijken kunnen worden beschouwd als een onderdeel van het 'sektarisch verschijnsel', geeft de dienst een antwoord;
- als dat niet het geval is, wordt de aanvrager zoveel mogelijk doorverwezen naar andere bevoegde gesprekspartners.

De praktijk staat en past duidelijk in de tweejaarlijkse verslagen: 15,62 % van de vragen gericht op lichamelijk en mentaal welzijn in 2011-2012 (meest voorkomende onderwerp), 17,53 % in 2009-2010 (op een na meest voorkomend onderwerp), enz.

Parlementaire vraag – mei 2012

Is het nuttig om het toepassingsgebied van de wet van 2 juni 1998 uit te breiden tot de uitwassen in de gezondheidszorg?

Mevrouw ONKELINX, de minister van Volksgezondheid, heeft de heer Frédéric die haar op 30 mei 2012 daarover een vraag had gesteld in de Kamer van volksvertegenwoordigers⁸ het volgende antwoord gegeven: *"Volgens haar [de minister] is de definitie van een schadelijke sektarische organisatie, zoals die in de wet van 2 juni 1998 wordt bepaald, voldoende ruim opdat het IACSSO en de Administratieve coördinatiecel inzake de strijd tegen schadelijke sektarische organisaties kunnen ingrijpen in geval van sektarische ontsporingen inzake therapeutische praktijken."*

Daaraan voegde zij nog toe: *"Als aan de definitie ook therapeutische praktijken worden toegevoegd, zou dat een en ander nog duidelijker maken. De minister zal haar collega van Justitie hierover ondervragen."*

Conclusies

De leden van de werkgroep zijn het met de minister van Volksgezondheid eens in de zin dat ook zij vinden dat de definitie van schadelijke sektarische organisatie voldoende ruim is opdat het IACSSO kan ingrijpen in geval van sektarische ontsporingen inzake therapeutische praktijken⁹.

⁸ Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers, Integraal Verslag met vertaald beknopt verslag van de Commissie voor de Volksgezondheid, het Leefmilieu en de Maatschappelijke Hernieuwing, blz. 13.

⁹ De heer Beaufays was uiteindelijk tevreden met de omschrijving van het actiegebied van het IACSSO en trok zijn amendement dat strekte tot de invoering van "onder meer" in.

● FOCUS 3 - Jihadisme: Aflijning van de bevoegdheden van het IACSSO

Deel vijf van het verslag van de parlementaire onderzoekscommissie van de Kamer (28 april 1997), met als titel "een verschijnsel dat vele vormen aanneemt en waarvan de schadelijkheid evolueert: vaststellingen" geeft aan de hand van een theoretische aanpak een aanzet tot een definitie van schadelijke sektarische organisaties (S.S.O.).

In de inleiding vermeldt het verslag "verenigingen waarvan de inwendige tuchtregeling haaks op onze democratische en liberale beginselen staat, in die zin dat de aanhangers ervan onmenselijke of vernederende behandelingen ondergaan die onverenigbaar zijn met de menselijke waardigheid. Dat aspect is interessant voor de wetgever¹⁰."

Na een taalkundige en een sociologische benadering en een samenvatting van de definities voorgesteld door getuigen tijdens hoorzittingen, stelt de onderzoekscommissie haar conclusies¹¹ voor in de vorm van een drieluik: *Sectes stricto sensu – Schadelijke sektarische organisaties - Bendevoorming*.

De commissie is van oordeel dat eerstgenoemden ressorteren onder de godsdienstsociologie en de laatstgenoemde onder het strafrecht¹², maar dat de S.S.O. worden omschreven conform criminologische criteria.

Het kenmerk van het "jihadisme" waarnaar wordt verwezen in de huidige context is dat het de klassieke gevaarscriteria van een S.S.O. overstijgt, hoewel aan sommige ervan wordt voldaan, in het bijzonder geweld (daaronder begrepen seksueel geweld) niet enkel tegenover aanhangers maar ook (en vooral) **ten aanzien van derden**, de breuk met de democratische samenleving, de wil tot vernietiging van de democratische samenleving en de doelstelling, *in fine*, om de macht te veroveren.

Een religieus doel (of een vermeend religieus doel) mag, evenmin als een ander, niet worden aangevoerd om criminele praktijken of de organisatie van de georganiseerde criminaliteit ,activiteiten die onder **bendevoorming** vallen, waarvan in dit geval sprake is, te verbergen. Deze criminele praktijken, die een strafrechtelijk karakter hebben, duiden natuurlijk op een schadelijk karakter. Maar het is belangrijk om te benadrukken dat de bestraffing van misdrijven en wanbedrijven niet onder het IACSSO ressorteert.

Hoewel bepaalde deelnemers willen deelnemen aan een religieus ideaal, bestaat het uiteindelijke doel van de beweging erin om **politieke macht te verwerven op een grondgebied. Dat wijst op** het voornaamste politiek opzet.

Bovendien en vooral is deze gewapende, militaire beweging **betrokken bij terrorisme**, hetgeen erkend is door iedereen, en nemen de actoren ervan nemen deel of zijn zij medeplichtig aan misdaden tegen de menselijkheid.

Het kader van criminele/terroristische organisatie overstijgt door zijn niveau compleet het kader van een sektarische organisatie. De behandeling van het fenomeen van jihadisme heeft betrekking op een algemeen beleid, waarbij het Centrum kan worden betrokken, gelet op zijn expertise.

¹⁰ Document van de Kamer van volksvertegenwoordigers 313/8-95/96, blz.89.

¹¹ Idem, bladzijde 99 tot 101.

¹² Cf. wet van 10 januari 1999 betreffende de criminele organisaties (nieuwe artikelen 324 bis ter van het Strafwetboek).

Voorstellen voor het IACSSO

- Het I.A.C.S.S.O. kan - dankzij zijn expertise (eerder dan zijn competentie) ouders of naasten van "jihadisten" ontvangen, omdat de naasten vaak zijdelingse slachtoffers zijn vergelijkbaar met ouders die het slachtoffer zijn geworden en waarmee wij te maken krijgen in onze dossiers "sekten".
- De dienst zorgt voor het onthaal, geeft blijk van luisterbereidheid en verleent morele en psychologische ondersteuning, en verwijst de aanvragers door naar de gespecialiseerde diensten, organisaties of specialisten.
- De (juridische) dienst blijft de aanvragers informeren over hun rechten en plichten, en de middelen om hun rechten te doen gelden.
- De dienst beantwoordt verzoeken om informatie in dat bewuste kader en inzake inlijving, manipulatie of misbruik, evenwel als de vragen van de pers.
- Het I.A.C.S.S.O. stelt zijn bibliotheek en documentatie open voor de aanvragers. Het centrum bezit een rijke collectie inzake de islam, mentale manipulatie, enz.
- Het centrum bestudeert de problematiek in directe samenwerking met bevoegde verenigingen in het veld.

In dit algemeen kader, geeft het I.A.C.S.S.O. aan dat zijn middelen en infrastructuur ter beschikking staan van de bevoegde autoriteiten en individuen in het kader van zijn mogelijkheden, zijn bevoegdheden en zijn expertise voor de effectieve ondersteuning van de strijd tegen het extremisme met een religieus of aldus omschreven doel.

3 - Advies van het IACSSO aan de overheidsinstanties en het publiek over de Kerk der Zevende-dags Adventisten

Op basis van Art. 6. § 1er. 4° van de wet houdende oprichting van het IACSSO (2 juni 1998) kunnen de publieke overheden een formeel advies vragen aan het Centrum.

**Advies
van het Informatie- en Adviescentrum inzake de
Schadelijke Sektarische Organisaties (I.A.C.S.S.O.)
betreffende**

DE KERKGENOOTSCHAP DER ZEVENDE-DAGS ADVENTISTEN

Brussel, 2 september 2013

INHOUDSOPGAVE

**1. UITEENZETTING VAN DE PROCEDURE /
CHRONOLOGIE VAN DE BEHANDELING VAN HET DOSSIER**

**2. GEGEVENS OVER DE ACTIVITEITEN VAN DE BEWEGING
KERKGENOOTSCHAP DER 7^E DAGS ADVENTISTEN:
BESCHRIJVENDE FASE**

- 2.1 OORSPRONG - RETRO-ACTA
- 2.2 INPLANTING IN BELGIË
- 2.3 THEOLOGISCHE VERANKERING EN LEER
- 2.4 NALEVING VAN GODSDIENSTPLICHTEN EN SACRAMENTEN
- 2.5 STRUCTUUR EN ORGANISATIE
- 2.6 HULPORGANISATIES / PARA-KERKELIJKE ACTIVITEITEN

3. CONCLUSIES

- BIJLAGE 1 :

BIBLIOGRAFIE VAN DE GERAADPLEEGDE WERKEN VOOR DE VOORBEREIDING VAN HET ADVIES

- Het advies van het centrum is opgenomen in bijlage 2

Vooruitzichten

Er valt te verwachten dat de activiteit van het centrum de volgende jaren nog toeneemt, vooral wegens de vermindering van de beschikbare middelen van de andere overheidsdiensten waarvoor de sektarische problematiek in de huidige context geen prioriteit meer is. De vragen aan het centrum stromen opnieuw binnen tijdens de redactie van deze vooruitzichten. Het gaat onder meer om vragen over de radicalisering binnen islamitische groeperingen, een radicalisering die gelijkenissen vertoont met de sektarische problematiek.

De overheid en het grote publiek stellen overigens veel meer vragen op het gebied van welzijn, therapieën en gezondheid, een complex gebied dat gevarieerder wordt en nieuwe groepen voortbrengt die meestal bepaalde aspecten gemeen hebben met de levensbeschouwelijke en godsdienstige doelen waarvoor het centrum bevoegd is.

Het centrum zal zich moeten blijven aanpassen aan die tendens, die steeds belangrijker wordt, en aan die verscheidenheid aan onderwerpen die een onduidelijke ontwikkeling kennen. Aan de andere kant moeten de banden met de bevoegde diensten van de FOD Volksgezondheid en de andere zorgactoren worden aangehaald. Dergelijke contacten bestaan al jaren, onder meer in de vorm van studiedagen en rondetafelgesprekken.

Ten slotte wordt de perceptie van het sektarisch verschijnsel gewijzigd en gedramatiseerd door de steeds grotere invloed van het internet. Dat spoort het centrum aan zowel reactief – onder meer ten aanzien van de pers – als proactief – door de verzending van gecontroleerde en nuttige informatie – te blijven optreden ten aanzien van het publiek én van de overheid. Daarom geeft het ook adviezen op eigen initiatief.

Dat waren in het kort enkele toekomstperspectieven.

BIJLAGEN

- 1 - « Vrijheid van godsdienst : Wie beschermt God? Wie beschermt de mens? »
- 2 - Advies over de Kerk der Zevende-dags Adventisten.

• BIJLAGE 1

Lezing die Luc Willems, voorzitter van het IACSSO, in eigen naam heeft gegeven tijdens het colloquium "Cults and the False Debate on Human Rights", dat op 24 maart 2014 in Brussel werd georganiseerd door FECRIS (*Fédération Européenne des Centres de Recherche et d'Information sur le Sectarisme*) en de vzw AVISO (*Aide aux victimes des sectes*).

**“vrijheid van godsdienst :
wie beschermt God? Wie beschermt de mens?”**

(Herwerking van de toespraak n.a.v. van de FECRIS-conferentie te Brussel van 24 maart 2014)

Hoe komt het dat een slachtoffer van een schadelijke sektarische organisatie (en bij uitbreiding van religieuze bewegingen in het algemeen) het in de praktijk zo moeilijk heeft om beschermd te worden ? Hoe komt het dat strafrechtelijke feiten anders behandeld worden wanneer ze gepleegd worden in een religieuze beweging ? Hoe komt het dat grondrechten die reeds meer dan zestig jaar internationaal erkend worden en in nationale grondwetten vastgelegd zijn minder gewaarborgd worden binnen religieuze bewegingen ?

Voor deze verschillende behandeling zijn er twee oorzaken :

1. Op communicatief vlak : naar de publieke opinie hebben sekten en religieuze bewegingen jarenlang wetenschappelijk onderzoek naar hun hand weten te zetten. Zij maakten communicatief misbruik van academische standpunten om hun activiteiten te legitimeren.
2. Op juridisch vlak is de godsdienstvrijheid een containerbegrip geworden dat religieuze organisaties beschermt maar niet de gelovigen en de volgelingen.

1. **Naar de publieke opinie hebben sekten en religieuze bewegingen jarenlang wetenschappelijk onderzoek naar hun hand weten te zetten. Zij maakten communicatief misbruik van academische standpunten om hun activiteiten te legitimeren.**

Om dit in te leiden hoeft maar verwezen te worden naar de bekende slogan : “*Het Christendom is een sekte die geslaagd is.*” Een sekte kan dus een respectabele godsdienststroming worden. Deze theorie geeft aan dat een sekte op zich niet negatief is maar het begin van iets moois kan zijn.

Heel wat wetenschappelijke disciplines hebben getracht inhoud te geven aan het woord ‘sekte’ : taalkundigen, geschiedkundigen, juristen, theologen maar ook sociologen en in het bijzonder de godsdienstsociologen. Ze zoeken allen naar een definitie die het grote publiek toelaat het sektarische verschijnsel te duiden.

Het Belgische parlementaire onderzoeksrapport naar de sekten van 1997 stelde vast dat binnen de academische wereld opmerkelijke verschillen bestaan in de appreciatie van sektarische bewegingen. Tijdens de vele hoorzittingen stelden de parlementsleden vast dat deskundigen tegenover elkaar staan met op het eerste zicht tegenstrijdige conclusies. Deze tegenstellingen leiden niet alleen tot uiteenlopende interpretaties van de betekenis van een sekte binnen de samenleving en van hun mogelijke mate van bedreiging voor het individu en de samenleving, doch ook tot vrij persoonlijke vormen van afrekening in woord en geschrift tussen enkele hoofdfiguren in beide kampen. De commissie onderscheidde in haar rapport twee grote groepen :

- de theoretici (godsdiensociologen en -historici) en
- de practici (hulpverleners en leden van de anti-sektenbewegingen).

Theoretici komen heel vaak tot de vaststelling dat sekten ten onrechte een zeer negatief label met zich meedragen, en eveneens het recht worden ontkend om '*nieuwe religieuze bewegingen*' te worden genoemd.

Practici onderstrepen daarentegen vooral de negatieve effecten van het lidmaatschap van de sektarische bewegingen en steunen zich in hoofdorde op getuigenissen van leden en ex-leden, en hun verwanten.

Voor de standpunten van godsdiensociologen worden gretig misbruikt door sektarische groepen. Deze groeperingen vinden het belangrijk om academici van gerenommeerde universiteiten te citeren. In het parlementaire onderzoeksrapport wordt hiernaar verwezen. Deze professoren hebben grondig werk verricht maar hun conclusies werden oneigenlijk gebruikt.

Godsdiensociologen kunnen perfect het ontstaan van groepen beschrijven en interpreteren. Ook het opgaan van groepen in andere groepen, of het verdwijnen van stromingen.

Hier stelt zich ook geen probleem : in een open en vrije samenleving hebben vrije verenigingen hun plaats, zolang zij de wetten en regels respecteren en geen criminele bende worden. De sektarische groepen gebruikten echter deze conclusies om al hun activiteiten goed te praten en zich verder te onttrekken aan het toezicht van de samenleving.

De parlementaire onderzoekscommissie heeft op basis van de talrijke hoorzittingen met (ex-)slachtoffers, de bevindingen van de groep godsdiensociologen afgewezen. Volgens de commissie onderschatten de godsdiensociologen de gevaren van sektarische bewegingen door hun beperkte en eenzijdige invalshoek. Godsdiensociologen beperken hun onderzoek immers tot een analyse van de doctrine van die organisaties en schenken geen aandacht aan de mogelijke financiële en andere misbruiken die door de bewegingen worden gepleegd.

Naar de media worden hun conclusies wel gretig gebruikt door de sektarische organisaties en hun pleitbezorgers om het rechtschapen karakter van hun organisatie aan te geven en de onverdraagzaamheid van critici over de rechtspositie van de volgelingen binnen de sekte.

Dit zorgt er ook voor dat magistraten of politiediensten vrij snel in verwarring worden gebracht bij het krijgen van dergelijke informatie. Vandaar dat het ook zinvol is om steeds opnieuw te herinneren aan de aanbevelingen betreffende de voorlichting naar justitie en de politiediensten nopens het verschijnen van sekten zodat het vervolgingsbeleid met vaste hand kan gevoerd worden.

In het tweejaarlijks verslag van het IACSSO voor de periode 2011-2012 is een hoofdstuk gewijd aan de technieken waarmee sekten trachten om legitimiteit te verwerven.

2. Op juridisch vlak is de godsdienstvrijheid een containerbegrip geworden dat organisaties beschermt maar niet de gelovigen en de volgelingen.

Deze tweede oorzaak heeft een nog grotere impact dan de eerste.

Deze bijdrage zoekt een antwoord op de vraag waarom activiteiten en praktijken van religieuze organisaties blijkbaar niet op dezelfde wijze behandeld worden in onze rechtstaat als deze van andere verenigingen. De vraag is concreet waarom sektarische organisaties zo moeilijk voor justitie gebracht kunnen worden. En waarom gerechtelijke onderzoeken met zoveel schroom gevoerd worden.

Om dit te begrijpen moet dieper ingegaan op het oneigenlijk gebruik van het juridische begrip 'Godsdienstvrijheid' is. Vrijheid van godsdienst is geëvolueerd naar een containerbegrip. Het wordt gehanteerd door religieuze organisaties om de burgerlijke maatschappij en dus ook de rechtstaat buiten hun **activiteiten** te houden.

Godsdienstvrijheid is in wezen een bescherming van het persoonlijk denken en geloof.

Het is een begrip dat in de loop er jaren een verkeerde invulling heeft gekregen en wegdrijft van de oorspronkelijke bedoeling. Het veroorzaakt meer kwaad dan goed.

De godsdienstvrijheid wordt verzekerd door onder andere artikel 18 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens:

"Eenieder heeft het recht op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst: dit recht omvat tevens de vrijheid van godsdienst of overtuiging te veranderen, alsmede de vrijheid hetzij alleen, hetzij met anderen zowel in het openbaar als in het particuliere leven, zijn godsdienst of overtuiging te belijden door het onderwijzen ervan, door de praktische toepassing door eredienst en het onderhouden van geboden en voorschriften".

Het artikel vangt aan met "éénieder" en niet met iedere vereniging. Dit is het vertrekpunt.

De godsdienstvrijheid is geëvolueerd naar een bescherming van religieuze instituten en sektarische organisaties en niet langer van het individu, de gelovige.

Tijdens het parlementair onderzoek werden er bijvoorbeeld vragen gesteld bij het thuisonderwijs dat 'The Family' gaf aan de kinderen van de sekte. Om dit af te schermen werd geschermd met godsdienstvrijheid en de scheiding van kerk en staat. Dit argument ontmoedigde de inspectiediensten om hun werk te doen. Dat tegelijk de basisrechten van kinderen op degelijk onderwijs geschonden werden, kwam niet aan de orde. In Frankrijk kent men sinds 1998 wetgeving die het mogelijk maakt om krachtiger de schoolplicht te controleren. En met succes.

Als men bijvoorbeeld kijkt wat een heisa het veroorzaakt om aan kinderen van Jehova Getuigen passende medische verzorging te geven. Wat een bochtenwerk er nodig was omwille van de godsdienstvrijheid om kinderen in nood te helpen ! In oktober 2013 heerste er in Nederland een mazelenepidemie. Er was het een schrijnend voorval van een 17-jarig meisje dat van de ouders om religieuze redenen niet mocht ingeënt worden. Het meisje stierf. Dit onzinnig gedrag wordt goedgepraat met de scheiding van kerk en staat.

Moet de godsdienstvrijheid in de vorm waarin ze nu wordt geïnterpreteerd, gehandhaafd worden?

De term **gewetensvrijheid** lijkt meer aangepast te zijn. Hierin staat duidelijk de eigen persoonlijke, individuele keuze voorop. Iedereen is vrij in zijn denken. Iedereen is vrij om te geloven of niet te geloven. En om te geloven in wat hij wil.

Dit recht is zo fundamenteel dat het de hoogste bescherming moet genieten binnen ons arsenaal van juridische regels. Dit leidt tevens naar de kern van deze fundamentele vrijheid. Weegt de ene vrijheid meer dan de andere? Dit is een theoretische discussie. Wat duidelijk hiërarchisch zou moeten zijn, is het absolute respect voor de individuele menselijke waardigheid. En dit gaat voor op de waardigheid van organisaties.

Wat moet er dan gebeuren met de instituten die nu zo extensief kunnen gebruik maken van de godsdienstvrijheid? Moet hen deze bescherming ontnomen worden?

De *'vrijheid van vereniging'* blijft onverminderd van toepassing op religieuze bewegingen en instituten.

Waarom moeten religieuze bewegingen meer waarborgen op het vlak van fundamentele vrijheden hebben dan andere private verenigingen.

Elke vereniging van mensen moet binnen de rechtstaat functioneren in respect voor de persoonlijke vrijheid en opvattingen van de leden.

Waarom zou een religieuze beweging meer moeten zijn dan een sportvereniging of een culturele groepering?

Hier kan op tegengeworpen worden dat voor sport zijn er geen oorlogen gevoerd zijn en er zijn er geen mensen geslacht of verd. Stel dat dit overtuigend is al tegenargument dan zijn er nog altijd vele andere verenigingen, vakbonden, milieubewegingen of mensenrechtenorganisaties die ook met maatschappelijke delicate thema's bezig zijn en ook belaagd worden. Hier heeft ook bloed voor gevloeid.

Strafrechtelijke feiten worden niet op een gelijke wijze vervolgd bij religieuze organisaties of sektes dan bij andere verenigingen. Justitie moet zich steeds eerst uitsloven in extra-argumenten omdat er blijkbaar een godsdienst in het geding is.

In onze Westerse samenleving kan men volstaan met de twee vrijheden:

- **de gewetensvrijheid**
- **vrijheid van vereniging.**

Hiermee krijgen de religieuze bewegingen niet meer of niet minder rechten dan elke andere vereniging in ons land.

Immers, een gelovige is ook niet iemand die meer rechten heeft dan een ander, zoniet zou dit een **discriminatie** t.a.v. andere burgers inhouden.

Bij het verdedigen van het begrip *'godsdienstvrijheid'* hebben de pleitbezorgers hiervan de (in België) erkende godsdiensten in het achterhoofd. Het wordt complex op het moment dat sektarische organisaties zoals de Church of Scientology zich hierop ook gaan beroepen. Kan eender welke commerciële organisatie zich onttrekken aan de burgerlijke rechtsstaat door zichzelf als religieus te labelen?

Met welk recht durven religieuze organisaties te stellen dat zij een parallelle rechtsorde hebben naast de burgerlijke rechtsorde. Heel wat verenigingen hebben een eigen tuchtrecht. Voor mij is dit kerkelijk recht dan ook niet meer of minder dan het tuchtrecht dat men vindt in heel wat organisaties.

De recente pedofilieschandalen bij de erkende godsdiensten hebben aangetoond dat die zgn. interne kerkelijke orde in feite een doofpot was.

Conclusie : benader dus religieuze bewegingen als eender welke organisatie. Het verkeerd gebruik van de godsdienstvrijheid verstoort in onze samenleving de basisrechten van individuen.

Men vraagt transparantie in politiek, in de sport, in de media. Dus waarom ook niet in religieuze organisaties?

In deze bijdrage werd de vraag gesteld naar het waarom dat strafrechtelijke feiten zowel door communicatie als door misbegrepen grondrechten slechts moeizaam vervolgd worden. Het is niet in de eerste plaats het instituut dat moet beschermd worden maar wel de individuele gelovige, de volgeling in religieuze bewegingen.

Wie beschermt dan de gelovige ?

Zeker niet de sekten of religieuze bewegingen zelf!

De overheid en niemand anders dan de overheid moet hierop waakzaam zijn. Daarnaast kan er heel wat aan informatieverspreiding, preventie en hulp gedaan worden door welzijnsorganisaties.

De recente geschiedenis in ons land heeft geleerd dat zelfs erkende kerkelijke instituten er niet in slagen de rechten van hun volgelingen te beschermen. Het parallelle rechtssysteem werkt niet. Het instituut beschermt zichzelf.

Een religieuze beweging moet als organisatie behandeld worden zoals elke andere vereniging, maar anderzijds heeft een individu binnen een religieuze beweging, en bij uitbreiding elke verhouding waar gezag en vertrouwen cruciaal zijn, een extra-bescherming nodig.

Luc WILLEMS

- **BIJLAGE 2**

**Advies van het IACSSO aan de overheidsinstanties en het publiek over
de Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten.**

ADVIES
VAN HET INFORMATIE- EN ADVIESCENTRUM INZAKE DE
SCHADELIJKE SEKTARISCHE ORGANISATIES (I.A.C.S.S.O.)
BETREFFENDE DE
Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten

Brussel, 2 september 2013

Wet van 2 juni 1998 houdende oprichting van een Informatie- en Adviescentrum inzake de schadelijke sektarische organisaties en van een Administratieve coördinatiecel inzake de strijd tegen schadelijke sektarische organisaties

Art. 6. § 1. Het Centrum is belast met de volgende opdrachten : (...)
4° hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van elk openbaar bestuur, adviezen en aanbevelingen uitbrengen over het verschijnsel van de schadelijke sektarische organisaties en in het bijzonder over het beleid inzake de strijd tegen deze organisaties

INHOUDSOPGAVE

1. UITEENZETTING VAN DE PROCEDURE

CHRONOLOGIE VAN DE BEHANDELING VAN HET DOSSIER	3
--	---

2. GEGEVENS OVER DE ACTIVITEITEN VAN DE BEWEGING KERKGENOOTSCHAP DER 7^EDAGS ADVENTISTEN :

BESCHRIJVENDE FASE	5
--------------------------	---

2.1 OORSPRONG - RETRO-ACTA	5
----------------------------------	---

2.2 INPLANTING IN BELGIË	8
--------------------------------	---

2.3 THEOLOGISCHE VERANKERING EN LEER	9
--	---

2.4 NALEVING VAN GODSDIENSTPLICHTEN EN SACRAMENTEN	12
--	----

2.5 STRUCTUUR EN ORGANISATIE	13
------------------------------------	----

2.6 HULPORGANISATIES / PARA-KERKELIJKE ACTIVITEITEN	15
---	----

3. CONCLUSIES	19
---------------------	----

- BIJLAGE 1 :

BIBLIOGRAFIE VAN DE GERAADPLEEGDE WERKEN VOOR DE VOORBEREIDING VAN HET ADVIES

1. Encyclopedische werken – woordenboeken – monografieën – theses
2. Artikelen bekendgemaakt in academische/wetenschappelijke tijdschriften
3. Rapporten en documenten van de overheid – rechtspraak
4. Tijdschriften
5. Folders/brochures
6. Pers
7. Websites
8. Conferenties/handelingen
9. Andere

*(HET ADVIES MET DE BIBLIOGRAFIE IS BESCHIKBAAR OP DE WEBSITE VAN HET IACSSO,
TE WETEN WWW.IACSSO.BE, VIA HET MENU PUBLICATIES > ADVIEZEN EN AANBEVELINGEN.)*

I. UITEENZETTING VAN DE PROCEDURE CHRONOLOGIE VAN DE BEHANDELING VAN HET DOSSIER

Artikel 6, § 1, 4°, van de wet van 2 juni 1998 houdende oprichting van een Informatie- en Adviescentrum inzake de schadelijke sektarische organisaties en van een Administratieve coördinatiecel inzake de strijd tegen schadelijke sektarische organisaties, bepaalt dat het Centrum "hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van elk openbaar bestuur, adviezen en aanbevelingen uitbrengt over het verschijnsel van de schadelijke sektarische organisaties en in het bijzonder over het beleid inzake de strijd tegen deze organisaties".

Hoofdstuk 1 van dezelfde wet bepaalt het volgende: "Voor de toepassing van onderhavige wet wordt onder schadelijke sektarische organisatie verstaan, elke groepering met een levensbeschouwelijk of godsdienstig doel, of die zich als dusdanig voordoet en die zich in haar organisatie of praktijken, overgeeft aan schadelijke onwettige activiteiten, het individu of de samenleving schaadt of de menselijke waardigheid aantast.

Het schadelijk karakter van een sektarische organisatie wordt onderzocht op basis van de principes welke zijn vastgelegd in de Grondwet, de wetten, de decreten, ordonnanties en in de internationale verdragen inzake de bescherming van de rechten van de mens welke door België werden geratificeerd."

Op 3 januari 2013 kreeg het Centrum een verzoek om advies van de *ministre de l'Enfance, de la Recherche, de la Fonction Publique et des Bâtiments Scolaires* (minister bevoegd voor jeugd, onderzoek, ambtenarenzaken en schoolgebouwen) van de *Communauté Wallonie-Bruxelles* over de Zevende-dags Adventisten en, indien mogelijk, de vereniging van de jonge adventisten.

De procedure die het Centrum heeft gevolgd in antwoord op dat verzoek kan worden samengevat als volgt:

De artikelen 19 tot 25 van het huishoudelijk reglement van het Centrum (Kamer van volksvertegenwoordigers van België – DOC. 51 2551/001) werden toegepast.

Het Centrum heeft zich voor zijn antwoord gebaseerd op informatie uit open bronnen die het sinds zijn oprichting verzameld heeft over het *Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten*, een beweging waarover het Centrum tweeëndertig keer is bevraagd (verzoeken om informatie).

De open bronnen omvatten publicaties over en van de beweging, literatuur, persmateriaal, parlementaire verslagen, websites... (cf. bijlage 1: bibliografie van de door het Centrum in het kader van dit advies geraadpleegde bronnen).

Het Centrum baseerde zich voorts op informatie die het in de loop der jaren ontving van de beweging:

- bij telefonische contacten op initiatief van de beweging;
- bij briefwisseling op initiatief van de beweging;
- bij ontmoetingen op vraag van de beweging (9 april 2008, 28 april 2010) of op vraag van het Centrum in het exclusieve kader van de adviesprocedure (14 mei 2013).

Tijdspad van de behandeling van het adviesdossier:

→ Op 3 januari 2013 kreeg het Centrum een verzoek om advies van de *ministre de l'Enfance, de la Recherche, de la Fonction Publique et des Bâtiments Scolaires* (minister bevoegd voor jeugd, onderzoek, ambtenarenzaken en schoolgebouwen) van de *Communauté Wallonie-Bruxelles* over de Zevende-dags Adventisten en, indien mogelijk, de vereniging van de jonge adventisten.

→ Op 7 januari 2013 heeft het Centrum een ontvangstbevestiging gestuurd naar de *ministre de l'Enfance, de la Recherche, de la Fonction Publique et des Bâtiments Scolaires* van de *Communauté Wallonie Bruxelles*.

→ Op 9 januari 2013 heeft het Bureau van het Centrum het verzoek om advies onderzocht, ontvankelijk verklaard en ingeschreven op de agenda van de volgende vergadering van het Centrum op 28 januari.

→ Op 28 januari 2013 heeft het Centrum een werkgroep gevormd die is samengesteld uit zes stemgerechtigde leden van de raad van bestuur, de heren Gérard De Coninck, Peter De Mey, Johan Detraux, Jean-François Husson, Eric Rober, onder het voorzitterschap van de heer Roland Planchar, en uit twee leden van de dienst, de heer Eric Brasseur, directeur, en mevrouw Anne-Sophie Lecomte, analiste. Die werkgroep zal de nodige vergaderingen wijden aan de analyse van het ontwerpadvies.

→ Op 21 maart 2013 werd een aangetekende brief gericht aan de voorzitter van de vzw *Belgisch-Luxemburgse Federatie van de zevendedags Adventskerken*, waarin hem werd meegedeeld dat het Centrum een verzoek om advies had gekregen en hij werd uitgenodigd voor een gesprek met de werkgroep van het Centrum op 29 april 2013 - van 10 uur tot 11 uur - onder voorbehoud dat hij beschikbaar is.

Opdat het Centrum over zoveel mogelijk informatiebronnen zou kunnen beschikken, was in de brief tevens vermeld dat het de vzw *Belgisch-Luxemburgse Federatie van de zevendedags Adventskerken* vrij stond om het Centrum te voorzien van alle commentaar / materiaal dat zij nuttig acht in het kader van het advies.

→ Op 11 april 2013 heeft de voorzitter van de vzw *Belgisch-Luxemburgse Federatie van de zevendedags Adventskerken* de uitnodiging aanvaard en gevraagd om de vergadering uit te stellen tot 14 mei.

→ Op 18 april 2013 heeft het Centrum aan de vzw *Belgisch-Luxemburgse Federatie van de zevendedags Adventskerken* een werkdocument (informatienota) bezorgd, opgesteld door de dienst, dat betrekking had op de beweging van de *Zevendedags Adventskerken*. Dat per zin genummerde document werd voorgelegd opdat de vzw commentaar erop zou kunnen geven.

→ Op 14 mei 2013 vond het gesprek plaats in aanwezigheid van de werkgroep van het Centrum en van twee vertegenwoordigers van de vzw *Belgisch-Luxemburgse Federatie van de zevendedags Adventskerken*. Het werd opgenomen door het Centrum.

→ Op 16 mei 2013 heeft de voorzitter van de vzw *Belgisch-Luxemburgse Federatie van de zevendedags Adventskerken* het Centrum een rapport van het ONE overgezonden over een bezoek op 11 juli 2012 aan een jongerenkamp georganiseerd door de vzw *Jeunesse adventiste en Communauté Française*, alsook reclamefolders voor jongerenactiviteiten van de beweging.

→ Op 6 juni 2013 heeft het Centrum een kopie van de transcriptie van het gesprek overgezonden aan de twee vertegenwoordigers van de vzw *Belgisch-Luxemburgse Federatie van de zevendedags Adventskerken*, waarbij hen opnieuw werd gevraagd of zij schriftelijk commentaar wilden geven bij de tekst die op 18 april werd gestuurd. Het Centrum heeft geen schriftelijke commentaar ontvangen, maar tijdens het gesprek op 14 mei 2013 werden verschillende opmerkingen geformuleerd over de weerslag van culturele verschillen, die verband houden met de regionale en andere milieus, op de wijze waarop het lidmaatschap van het adventisme wordt beleefd. De tekst geeft de indruk van een monolitische kerk, hoewel het mondiale karakter de interne verschillen, die wel degelijk bestaan, verkleint. Zo stellen de vertegenwoordigers van de vzw over het algemeen een kloof vast tussen de "geïndustrialiseerde landen en degene die dat niet zijn" inzake aangelegenheden over de schepping, seksuele geaardheid, de inachtneming van de sabbat als merkteken, onderzoekend oordeel,...

◆ Tijdens die vergaderingen heeft de werkgroep de bespreking van het ontwerpadvies voorbereid.

→ Op 2 september 2013 hebben de leden (van de raad van bestuur) van het Centrum op een plenaire vergadering de definitieve versie van het door de werkgroep voorgestelde advies goedgekeurd.

→ Op 6 november 2013 heeft het Centrum het advies gestuurd naar de *ministre de l'Enfance, de la Recherche, de la Fonction Publique et des Bâtiments Scolaires* van de *Communauté Wallonie-Bruxelles* en enkele dagen later naar de voorzitter van de vzw *Belgisch-Luxemburgse Federatie van de zevendedags Adventskerken*.

II GEGEVENS OVER DE ACTIVITEITEN VAN DE BEWEGING *KERKGENOOTSCHAP DER 7^E DAGS ADVENTISTEN:* BESCHRIJVENDE FASE

1. Het *Kerkgenootschap der 7e dags Adventisten* is een groep in het verlengde van de *Millerite* beweging, een profetische beweging binnen het christendom die ontstond en zich ontwikkelde in de Verenigde Staten in de eerste helft van de 19e eeuw¹.
2. Zij is één van de families van het evangelisch protestantisme, hoewel die identiteit vaak wordt betwist wegens bepaalde specifieke kenmerken op het vlak van leer en praktijk².
3. In België heeft de Belgisch-Luxemburgse Federatie van de beweging op 1 januari 2003 een samenwerkingsakkoord gesloten met de *Verenigde Protestantse Kerk van België*, één van de twee componenten van de *Administratieve Raad van de protestants-evangelische eredienst (ARPEE)*, het administratief orgaan van de protestantse eredienst erkend door de Belgische burgerlijke autoriteiten³.

I. OORSPRONG - RETRO-ACTA

4. Het *Adventisme*⁴ wordt voor de eerste keer vermeld met betrekking tot de Amerikaan William Miller (1782-1849).
5. Nadat hij de volledige bijbel had bestudeerd, in een tijdperk waarin de evangelische milieus veel belangstelling hebben voor de profetie en voor een terugkeer naar het gedachtegoed van voor het chiliasme⁵, heeft hij zich toegelegd op het bestuderen van de Bijbelse profetie⁶.
6. Zoals veel Bijbelverklaarders destijds, opteert W. Miller voor een Baconiaanse methode waardoor hij besluit dat de terugkeer van Christus op aarde nabij is (de advent); een terugkeer die het einde inluit van de mogelijkheid tot redding en die hij probeert te dateren⁷.
7. Zijn aandacht zal vooral uitgaan naar de *Apocalyps* van Johannes en het boek *Daniel*. In hoofdstuk 8 ervan hoort Daniel twee heiligen praten, de ene vraagt hoe lang moet worden gewacht tot de "herinvoering van het heiligdom" (hier begrepen als de terugkeer van Christus), de andere antwoordt "tot tweeduizend driehonderd nachten en ochtenden, vervolgens zal het heiligdom in ere worden hersteld"⁸.

¹ GREENLEAF Floyd, *Seventh-Day Adventists*, in HILLERBRAND Hans J. (ed.), *The Encyclopedia of Protestantism, Volume 4 S-Z index*, New York / London: Routledge, 2004, pp. 1714-1719 ; DOAN Ruth Allen, *Miller, William (1782-1489)*, in HILLERBRAND Hans J. (ed.), *The Encyclopedia of Protestantism, Volume 3 L-R*, New York / London: Routledge, 2004, blz. 1241-1244

² The Pew Forum on Religion and Public Life, *U.S. Religious Landscapes Survey 2008*, sur http://www.umsl.edu/~keelr/010/Pew_Report_on_Religion/report-religious-landscape-study-full.pdf, blz. 12 (toegang op 01/02/2013) ; MARTIN Walter, *The Kingdom of the Cults*, Minneapolis: Bethany House, 1997, blz. 517; FATH Sébastien, *Les relations entre les adventistes et les autres protestants*, Communication d'ouverture à la journée d'étude van 3 mei 2007 georganiseerd door de GSRL, blz. 2 [online]. <http://blogdesebastienfath.hautetfort.com/media/02/00/7f5503d83be0bae2a58d78ba44f98ded.pdf> (toegang op 01/02/2013) ; http://www.religionfacts.com/christianity/denominations/seventh_day_adventist.htm (toegang op 01/02/2013)

³ DANDOY Michel (dir.), *La Protestantisme. Mémoire et perspectives*, Brussel: Editions Racine, 2005, blz. 89

⁴ « (...) van het Latijn *adventus*: komst. », WILLAIME Jean-Paul, *Adventisme*, in GISEL Pierre (dir.), *Encyclopédie du protestantisme*, Paris: Editions du Cerf, 1995, blz. 16

⁵ Leer volgens welke de lichamelijke verrijzenis van Christus (parousie) voorafgaat aan zijn heerschappij op aarde voor een periode van duizend jaar voor het laatste oordeel, BLOCHER Henri, *Millenarisme* in GISEL Pierre (dir.), *Encyclopédie du protestantisme*, Paris: Editions du Cerf, 1995, blz. 974

⁶ VERFAILLIE Maurice, *L'identité religieuse au sein de l'adventisme (1850-2006)*, Paris: L'Harmattan, 2011, blz. 81, 82

⁷ DOAN Ruth Allen, *Miller, William (1782-1489)*, in HILLERBRAND Hans J. (ed.), *The Encyclopedia of Protestantism, Volume 3 L-R*, New York / London: Routledge, 2004, blz. 1241-1244; <http://www.religion.qc.ca/Fiches/fiche017.htm> (toegang op 06/04/2001); <http://www.ellenwhitecenter.org/whiteestate/porte-ouverte-fermee> (toegang op 11/02/2013)

⁸ Ndt.: « *And he said unto me, unto two thousand and three hundred days ; then shall the sanctuary be cleansed* », 1611 *King James Bible*, Dn 8 :14

8. Gelet op het interpreterende beginsel dat het woord "dag" in die boeken in feite wijst op een jaar in daadwerkelijke tijd en hij het jaar 457 voor Christus⁹ als het vertrekpunt van zijn berekeningen neemt, besluit W. Miller dat de terugkeer van Christus zou moeten plaatsvinden tussen 21 maart 1843 en 21 maart 1844¹⁰.

9. Vanaf 1831 gaat hij naar steden en dorpen, van kerk naar kerk, om zijn boodschap van het einde der tijden te verkondigen en engageert hij zich in een uitgebreide reveilbeweging die heel wat volgelingen om zich heen verzamelt¹¹.

10. Zodra de datum van 21 maart 1844 voorbij was en werd vastgesteld dat de aangekondigde terugkeer van Christus niet plaatsgevonden had, werden nieuwe data voor die terugkeer in het vooruitzicht gesteld.

11. Uiteindelijk verkondigde Samuel S. Snow de datum van 22 oktober 1844¹².

12. Zodra die datum voorbij was en een nieuwe confrontatie met wat voor velen een "non-gebeurtenis" leek, niet uit de weg kon worden gegaan, ¹³ keerden bepaalde getrouwen¹⁴ die zich rond W. Miller hadden verzameld, terug naar hun respectieve kerken of zij keerden zich af van het geloof¹⁵.

13. Anderen, die het *Millerisme* niet afvallen, herinterpreteren de gebeurtenissen, wat leidt tot het ontstaan van drie "delen" in de beweging¹⁶:

14. ☞ de *Adventisten* "van de open deur" (*albanisten*) die geloven dat er een vergissing in de tijd is gemaakt en menen dat op 22 oktober 1844 geen voorspelling is uitgekomen.

15. Het feit dat Christus niet was teruggekomen op die datum betekent voor hen dat de periode van 2300 dagen van het boek *Daniel* niet in 1844 afloopt, maar op een latere datum, dat de parabel van de tien wijze en dwaze maagden¹⁷ nog niet vervuld is en dat de "poort van de redding" geopend blijft¹⁸.

15. ☞ De *Adventisten* "van de gesloten deur" die beweren dat een profetie in vervulling is gegaan op 22 oktober 1844 en die onderverdeeld zijn in twee subfamilies¹⁹:

16. ↳ de *spiritualisten* die beweren dat er geen enkele fout is gemaakt, aangezien Christus wel degelijk teruggekeerd was op 22 oktober 1844; "(...) een spiritueel bezoek in de harten van de gelovigen in plaats van een zichtbare verschijning in de wolken van de hemel"²⁰.

---

⁹ Septième année de règne d'Artaxerxès Ier, grand roi achéménide

¹⁰ VERFAILLIE Maurice, *L'identité religieuse au sein de l'adventisme (1850-2006)*, Paris: L'Harmattan, 2011, blz. 82; LEHMANN Richard, *Les Adventistes du Septième Jour*, Maredsous: Editions Brepols, 1987, blz. 12;

<http://www.religioustolerance.org/sda.htm> (toegang op 15/03/2001); VERNETTE Jean, MONCELON Claire, *Dictionnaire des groupes religieux aujourd'hui*, Paris: PUF, 1996, blz. 18

¹¹ DOAN Ruth Allen, *Miller, William (1782-1489)*, in HILLERBRAND Hans J. (ed.), *The Encyclopedia of Protestantism, Volume 3 L-R*, New York / London: Routledge, 2004, blz. 1241-1244; LEHMANN Richard, *Les Adventistes du Septième Jour*, Maredsous: Editions Brepols, 1987, blz. 13

¹² BRUINSMA Reinder, *Het zevende-dags adventisme*, Kampen: Uitgeverij Kok, 1999, blz. 20; LAWSON Ronald, *Sect-State Relations: Accounting for the Differing Trajectories of Seventh-day Adventists and Jehovah's Witnesses in Sociology of Religion*, 1995, 56:4, blz. 351; HOEKEMA Anthony A., *The Four Major Cults*, Grand Rapids: Eerdmans Publishing, 1986, blz. 91

¹³ Die datum wordt thans in de geschiedenis van de adventistische beweging aangeduid als die van de "grote teleurstelling", LAND Gary, *Historical Dictionary of the Seventh-Day Adventists*, Lanham/Toronto/Oxford: The Scarecrow Press, Inc, 2005, blz. 118

¹⁴ Op die datum wordt het aantal *Millerites* geschat op 100 000, PARTRIDGE Christopher (ed), *Dictionary of Contemporary Religion in the Western World*, Leicester: Inter-Varsity Press, 2002, blz. 339

¹⁵ LEHMANN Richard, *Les Adventistes du Septième Jour*, Maredsous: Editions Brepols, 1987, blz. 14

¹⁶ KNIGHT George R., *En quête d'identité. Les grandes étapes de l'histoire des croyances adventistes*, Dammarie-Lès-Lys: Editions Vie et Santé, 2008, blz. 62

¹⁷ Mt 25

¹⁸ KNIGHT George R., *En quête d'identité. Les grandes étapes de l'histoire des croyances adventistes*, Dammarie-Lès-Lys: Editions Vie et Santé, 2008, blz. 59-61; CHANDLER J.L., *Le Millérisme éclaté*, 19/02/2008 op

<http://www.dixmai.com/archive/2008/02/19/le-millerisme-eclate-de-jl-chandler.html#> (toegang op 12/02/2013);

<http://www.ellenwhitecenter.org/whiteestate/porte-ouverte-fermee> (toegang op 11/02/2013)

¹⁹ KNIGHT George R., *En quête d'identité. Les grandes étapes de l'histoire des croyances adventistes*, Dammarie-Lès-Lys: Editions Vie et Santé, 2008, blz. 60

17. Volgens hen is de "poort van de redding" voor altijd gesloten en zijn enkel zij die op die datum Christus opwachten, gered²¹.
18. ↳ de *sabbatisten* voor wie er geen vergissing in de tijd is gemaakt, maar een vergissing over de aard van de voorspelling die is uitgekomen.
19. Wanneer Christus op die datum niet terugkeert op aarde, zoals aangekondigd, opperen Owen Russell Loomis Crosier en Hiram Edson²² de idee dat het te zuiveren heiligdom in feite het goddelijke heiligdom is waarnaar wordt verwezen in de *Brief aan de Hebreëën*.
20. Volgens die interpretatie is Christus op 22 oktober 1844 in de tweede fase van zijn ambt in het goddelijke heiligdom gekomen.
21. De ontwikkeling van dit concept leidt tot de leer van het "onderzoekend oordeel", een periode tijdens welke Christus, volgens de *sabbatisten*, alle mensen onderzoekt, dood of levend, en bepaalt welke mogen deelnemen aan het toekomstige Koninkrijk van God²³.
22. Ellen White (Ellen Gould Harmon), James White en Joseph Bates behoren tot die derde *Milleritische* beweging. Samen organiseren zij de *sabbatistische* beweging en richten een eigen groep op die in 1860 de naam *Kerkgenootschap der 7^e dags Adventisten* krijgt.
23. In 1861 wordt een eerste federatie van kerken opgericht, in 1863 ontstaat de Algemene Conferentie in Battle Creek (Michigan, Verenigde Staten).
24. Dat is de centrale zetel van de beweging die eigenlijk beoogde alle federaties van kerken²⁴ samen te brengen.
25. In het begin telde de vereniging ongeveer 3 500 leden, maar dankzij intens evangelisatie- en missiewerk opgestart vanaf de jaren 1870 kende de vereniging een forse expansie²⁵.
26. Volgens de eigen cijfers, vastgesteld op 31 december 2010, is het *Kerkgenootschap der 7e dags Adventisten* thans actief in 209 landen. Volgens de cijfers van 30 juni 2011 telt het 17 214 683 leden verspreid over 71 048 lokale vergaderingen²⁶.

---

²⁰ KNIGHT George R., *En quête d'identité. Les grandes étapes de l'histoire des croyances adventistes*, Dammarie-Lès-Lys: Editions Vie et Santé, 2008, blz. 61

²¹ CHANDLER J.L., *Le Millérisme éclaté*, 19/02/2008 sur <http://www.dixmai.com/archive/2008/02/19/le-millerisme-eclate-de-jl-chandler.html#> (accès le 12/02/2013); KNIGHT George R., *En quête d'identité. Les grandes étapes de l'histoire des croyances adventistes*, Dammarie-Lès-Lys: Editions Vie et Santé, 2008, blz. 20

²² "We started, and while passing through a large field I was stopped midway of the field. Heaven seemed open to my view, and I saw distinctly and clearly that instead of our High Priest coming out of the Most Holy of the heavenly sanctuary to come to this earth on the tenth day of the seventh month, at the end of the 2300 days, He for the first time entered on that day the second apartment of that sanctuary. He had a work to perform in the most holy before coming to this earth.", fragment uit een manuscript van Hiram Edson geciteerd in HOEKEMA Anthony A., *The Four Major Cults*, Grand Rapids: Eerdmans Publishing, 1986, blz. 92-93

²³ http://www.adventiste-neuilly.com/index.php?option=com_content&limitstart=190 (accès le 14/02/2013); PARTRIDGE Christopher (ed), *Dictionary of Contemporary Religion in the Western World*, Leicester: Inter-Varsity Press, 2002, blz. 339-340; LAND Gary, *Historical Dictionary of the Seventh-day Adventists*, Lanham/Toronto/Oxford: The Scarecrow Press, 2005, blz. 146; LEWIS J.R., *Odd Gods, New Religions and the Cult Controversy*, New York: Prometheus Books, 2001, blz. 120; <http://www.religion.qc.ca/Fiches/fiche017.htm> (toegang op 06/04/2001); HOEKEMA Anthony A., *The Four Major Cults*, Grand Rapids: Eerdmans Publishing, 1986, blz. 93-94

²⁴ Kerkgenootschap der 7e dags Adventisten, *Manuel d'Eglise, Révision 2005*, Dammarie-lès-Lys: Editions Vie et Santé, 2006, blz. xxi; GREENLEAF Floyd, *Seventh-Day Adventists*, in HILLERBRAND Hans J. (ed.), *The Encyclopedia of Protestantism, Volume 4 S-Z index*, New York / London: Routledge, 2004, blz. 1714; PARTRIDGE Christopher (ed), *Dictionary of Contemporary Religion in the Western World*, Leicester: Inter-Varsity Press, 2002, blz. 339

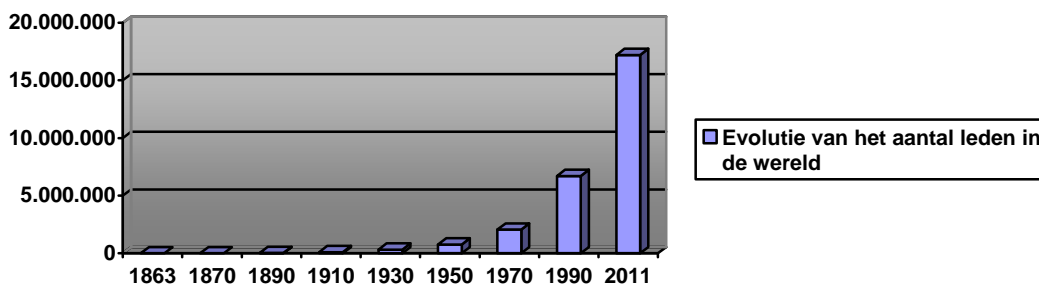
²⁵ DENAUX Adelbert, *Godsdienstsekten in Vlaanderen*, Leuven: Davidsfonds, 1982, blz. 89; HOEKEMA Anthony A., *The Four Major Cults*, Grand Rapids: Eerdmans Publishing, 1986, blz. 99; SPENCE Hartzell, *The Story of America's Religions*, New York: Holt, Rinehart and Winston, 1960 cité sur http://www.adherents.com/Na/Na_594.html (toegang op 11/03/2013)

²⁶ <http://www.adventist.org/world-church/facts-and-figures/index.html> (toegang op 12/03/2013)

27. Er moet worden opgemerkt dat de beweging, om theologische redenen, in beginsel enkel gedoopte personen als leden telt en dat het doopsel pas op volwassen leeftijd plaatsvindt.

28. De cijfers zijn dus indicatief, maar stemmen niet precies overeen met de werkelijkheid in het veld, aangezien zij bijvoorbeeld geen rekening houden met de kinderen betrokken bij activiteiten van de beweging, maar wel met gedoopte personen die niet meer op regelmatige basis aan een vergadering zouden deelnemen.²⁷

29. Grafisch²⁸:

II INPLANTING IN BELGIË

30. De beweging is sinds 1897 actief in België, het jaar waarop een missionaris uit Zwitserland in ons land aankwam.

31. Het jaar erop werd hij vervoegd door een tweede missionaris en daaruit volgt de oprichting van de eerste georganiseerde kerk van de beweging op ons grondgebied.

32. Het missiewerk is in een eerste fase gericht op de Franstalige bevolking van het land. Vanaf 1904 wordt ook in het Nederlandstalige landsgedeelte missiewerk ontplooid²⁹.

33. De laatste cijfers waarover wij voor België beschikken, komen van de beweging en maken gewag van 32 lokale kerken en ongeveer 2000 leden³⁰.

²⁷ DESPLAN Fabrice, DERICQUEBOURG Regis (dir.), *Ces protestants que l'on dit Adventistes*, Paris: L'Harmattan, 2008, blz. 45

²⁸ SPENCE Hartzell, *The Story of America's Religions*, New York: Holt, Rinehart and Winston, 1960 geciteerd op http://www.adherents.com/Na/Na_594.html (toegang op 11/03/2013); <http://www.adventist.org/world-church/facts-and-figures/index.html> (toegang op 12/03/2013); http://www.adherents.com/Na/Na_594.html (toegang op 11/03/2013); http://www.adherents.com/Na/Na_595.html (toegang op 11/03/2013)

²⁹ LAND Gary, *Historical Dictionary of the Seventh-Day Adventists*, Lanham/Toronto/Oxford: The scarecrow Press, 2005, blz. 39

³⁰ <http://www.adventist.be/french/bodyfr.php?a=2> (toegang op 01/03/2013)

III. THEOLOGISCHE VERANKERING EN LEER

34. Wat de leer betreft, deelt het *Kerkgenootschap der 7^e dags Adventisten* de belangrijkste fundamentele geloofselementen van het conservatieve protestantisme.

35. Het kerkgenootschap verkondigt ook de Drievuldigheid en de maagdelijke geboorte van Christus, zijn dubbele natuur, zijn verlossende dood en zijn verrijzenis, zijn terugkeer, de verantwoording door het geloof, het bestaan van een conflict tussen Christus en Satan, het Bijbelse verhaal van de schepping,...

36. De geloofsbelijdenis van de groep bestaat om preciezer te zijn in de uiteenzetting van 28 fundamentele overtuigingen.

37. Dit document, waarvan verschillende opeenvolgende versies bestaan³¹, kan nog steeds worden gewijzigd tijdens de vergaderingen van de algemene conferentie.

38. Die mogelijkheid tot aanpassing en dus tot ontwikkeling van de leer van het *Kerkgenootschap der 7^e dags Adventisten* kan worden begrepen als rekening wordt gehouden met het standpunt van de eerste leiders van de beweging "(...) tegen enige formele verklaring van dogmatisch geloof dat nooit zou kunnen worden veranderd"³².

39. De eerste van de 28 fundamentele geloofsovertuigingen, het enige credo dat de andere geloofsovertuigingen ondersteunt, is de uiting van de toetreding van de beweging tot het beginsel van de hervorming *sola scriptura*.

40. Bijgevolg is de Bijbel, het woord geïnspireerd op God, de ultieme autoriteit inzake geloof en goed gedrag.

41. Hoewel de Bijbel de "openbaring van de goddelijke wil" is³³, gaat het hier, zoals dat het geval kan zijn in andere protestantse groepen, niet erom een letterlijke lezing te geven van de Geschriften waarbij enige exegetische methode wordt uitgesloten³⁴.

42. Zo moet de Bijbel worden gelezen en geïnterpreteerd rekening houdend met de context (eeuw, cultureel kader) waarin hij is geschreven en kan hij begrijpelijk worden gemaakt door de traditie en inzonderheid door de geschriften van Ellen White³⁵.

43. Conform het bepaalde in de vorige paragraaf, kan een en ander worden uitgelegd door het gegeven dat de eerste leiders van de beweging de verklaring van onveranderlijke dogmatische overtuigingen hebben afgewezen door in te stemmen met twee concepten, te weten: 1/ de idee dat het begrip van de Bijbel, dus van de goddelijke wil, enkel geleidelijk kan worden opgedaan en 2/ een dynamisch concept van de huidige waarheid dat ter verduidelijking wordt uitgedrukt in dit citaat van Ellen White: "Wat God thans door zijn dienaars laat verkondigen zou misschien niet de waarheid zijn geweest twintig jaar geleden, maar het is de boodschap van God voor deze tijd"³⁶.

44. Hoewel vanuit dogmatisch oogpunt werd gesteld dat het *Kerkgenootschap der 7^e dags Adventisten* de kern van de fundamentele overtuigingen van het conservatief protestantisme deelde, onderscheidde het zich echter ervan door drie belangrijke thema's:

---

³¹ Er bestaan drie grote versies, 1872, 1931, 1980, Cf. PÖHLER Rolf J., *Continuity and Change in Adventist Teaching*, Frankfurt am Main: Peter Lang GmbH, 2000, blz. 257-276

³² KNIGHT George R., *En quête d'identité. Les grandes étapes de l'histoire des croyances adventistes*, Dammarie-Lès-Lys: Editions Vie et Santé, 2008, blz. 23

³³ KNIGHT George R., *En quête d'identité. Les grandes étapes de l'histoire des croyances adventistes*, Dammarie-Lès-Lys: Editions Vie et Santé, 2008, blz. 217

³⁴ KNIGHT George R., *En quête d'identité. Les grandes étapes de l'histoire des croyances adventistes*, Dammarie-Lès-Lys: Editions Vie et Santé, 2008, blz. 217; Nota overhandigd aan het I.A.C.S.S.O. door de vertegenwoordigers van het Belgische *Kerkgenootschap der 7e dags Adventisten* op 9 april 2008; CHRYSSIDES George D., *Historical Dictionary of New Religious Movements*, Lanham/London: The Scarecrow Press, 2001, blz. 92-93

³⁵ Nota overhandigd aan het I.A.C.S.S.O. door de vertegenwoordigers van het Belgische *Kerkgenootschap der 7e dags Adventisten* op 9 april 2008

³⁶ Manuscrit 8a d'Ellen White, 1888 geciteerd in KNIGHT George R., *En quête d'identité. Les grandes étapes de l'histoire des croyances adventistes*, Dammarie-Lès-Lys: Editions Vie et Santé, 2008, blz. 217; KNIGHT George R., *En quête d'identité. Les grandes étapes de l'histoire des croyances adventistes*, Dammarie-Lès-Lys: Editions Vie et Santé, 2008, blz. 19-3

45. ① artikel 20 van de fundamentele geloofsovertuigingen - het naleven van de sabbat, vierde gebod van de Tien Geboden, de zevende dag van de week, te weten de zaterdag en niet de zondag.
46. Die dag, die het *Kerkgenootschap der 7e dags Adventisten* ziet als een "herdenking van de schepping" ³⁷ ingesteld door God, is een dag van gemeenschap met hem, van rust, van verering en van dienstbaarheid.
47. De leden van de groep onthouden zich zoveel mogelijk van werken of het zich overgeven aan mondain plezier (seculier).
48. Sinds de geschriften van Joseph Bates over dat onderwerp in de jaren 1840, is de inachtneming van de sabbat op zaterdag een handeling die de groep beschouwt als een teken van herkenning van de "echte kinderen van God", bezegeld met het zegel van God. De inachtneming van de zondag zou het bewijs zijn van de samenwerking van de Kerk en de antichrist, het teken van de Duivel.³⁸ Het *Kerkgenootschap der 7^e dags Adventisten* vereenzelvigd zich met "de restkerk", de kern gecreëerd om de bevelen van God te bewaren in een tijd van veralgemeende geloofsverzaking³⁹.
49. ② De artikelen 24 tot 28 van de fundamentele geloofsovertuigingen - het eschatologische systeem en het begrip van de dood.
50. Voor het *Kerkgenootschap der 7^e dags Adventisten* is de terugkeer van Christus op aarde nabij.
51. Volgens de beweging is Christus in 1844 het goddelijke heiligdom binnengetrepen, de laatste fase van zijn ambt van verzoening.
52. Het einde van die laatste fase, die bestaat in het opzetten van het onderzoekend oordeel, betekent het einde van enige mogelijkheid tot heil voor de Mens.
53. Bij zijn tweede komst, terwijl de "verdoemden" sterven, zullen de reeds gestorven "rechtvaardigen" verrijzen en samen met de nog levende "rechtvaardigen" geprezen worden en naar de hemel worden gevoerd voor een periode van duizend jaar (millennium), een voorbereiding op een eeuwigheid die moet worden doorgebracht op een aarde die in zijn oorspronkelijke staat is hersteld.
54. Tijdens deze periode zullen op de uitgestorven aarde enkel Satan en zijn engelen achterblijven.
55. Op het einde van het millennium zullen Christus en de "rechtvaardigen" (het nieuwe Jeruzalem) terugkeren op aarde en zullen de "verdoemden" uit de dood opstaan.
56. Die laatsten zullen samen met Satan en zijn engelen een aanvalspoging ondernemen op het nieuwe Jeruzalem, maar zij zullen worden vernietigd door het vuur van God.
57. In tegenstelling tot de andere protestantse verenigingen gelooft het *Kerkgenootschap der 7^e dags Adventisten* niet in het bestaan van de hel, noch in de onsterfelijkheid van de ziel.
58. Het kerkgenootschap stelt de dood gelijk met een toestand van onbewuste slaap en denkt dat er op het einde der tijden een totale vernietiging van Satan en de zijnen zal komen⁴⁰.

---

³⁷ 20e geloofsregel op <http://www.adventiste.org/-les-croyances-fundamentales> (toegang op 15/02/2013)

³⁸ GANE Erwin, VAN DOLSON Leo, *This We Believe. An overview of the teachings of Seventh-day Adventists*, Boise/Oshawa: Pacific Press Publishing Association, 1993, blz. 171-181; LEHMANN Richard, *Les Adventistes du Septième Jour*, Maredsous: Editions Brepols, 1987, blz. 42-43; - HOEKEMA Anthony A., *The Four Major Cults*, Grand Rapids: Eerdmans Publishing, 1986, blz. 95-96; LAND Gary, *Historical Dictionary of the Seventh-Day Adventists*, Lanham/Toronto/Oxford: The Scarecrow Press, Inc, 2005, blz. 255-257; NEWPORT Kenneth, *The Heavenly Millennium of Seventh-Day Adventism*, in HUNT Stephen (éd.), *Christian Millenarianism. From the Early Church to Waco*, London: Hurst & Company, 2001, blz. 138; http://www.paea.adventiste.pf/site_data/748/assets/0010/4034/7.doc (toegang op 27/02/2013); <http://www.religion.qc.ca/Fiches/fiche017.htm> (toegang op 06/04/2001); KELLY Russell Earl, *Exposing Seventh-Day Adventism*, Lincoln: iUniverse, 2005, blz. 3

³⁹ VANCE Laura L., *Seventh-day Adventism in Crisis*, Urbana/Chicago: University of Illinois Press, 1999, blz. 41; Croyance fondamentale nr. 13 geciteerd in KNIGHT George R., *En quête d'identité. Les grandes étapes de l'histoire des croyances adventistes*, Dammarie-Lès-Lys: Editions Vie et Santé, 2008, blz. 223

⁴⁰ http://www.religionfacts.com/christianity/denominations/seventh_day_adventist.htm (toegang op 20/03/2013); SANDERS J. Oswald, *Cults and Isms*, London: Lakeland, 1980, blz. 120-121

59. Die vernietiging zal de aarde haar oorspronkelijke paradijselijke aard teruggeven, waarbij ze voor altijd zal worden gezuiverd en bevrijd van zonde en dood⁴¹.
60. De leer van de "gesloten deur", waarvan de adventisten-sabbatisten bij het begin deel uitmaakten, is afgezworen vanaf de jaren 1850, wat heeft bijgedragen tot de evangeliserende identiteit van de beweging⁴².
70. ③ Artikel 18 van de fundamentele geloofsovertuigingen - de gave der profetie en het belang dat wordt toegekend aan de figuur en de geschriften van Ellen G. White.
71. Ellen White is geboren als Ellen Gould Harmon in 1827 in de staat Maine (Verenigde Staten) en opgevoed in een besloten methodistische kring. Zij vervoegde de milleritische beweging toen zij dertien jaar was en voor de eerste keer de preken van William Miller bijwoonde in Portland⁴³.
72. Zij zegt dat zij na de "grote teleurstelling" eind 1844 haar eerste visioen heeft gekregen: terwijl zij in gezelschap was van andere millerieten, voelt zij de kracht van God op haar zoals nooit voorheen en ziet zij de adventisten voortgaan op een smalle weg in de richting van de Stad van God, het nieuwe Jeruzalem, met Jezus als gids en leider⁴⁴.
73. Ellen G. White vertelt dat zij haar tweede visioen een week later kreeg.
74. Zij vertelt het volgende: "Tijdens mijn tweede visioen, ongeveer een week na het eerste, vertelde de Heer mij welke beproevingen mij ten deel zouden vallen en zei hij mij dat ik aan de anderen moest gaan verkondigen wat hij mij had geopenbaard.
75. Er werd mij gezegd er fel verzet zou zijn tegen mijn opdracht en dat mijn hart vervuld zou zijn van angst, maar dat de genade Gods voldoende zou zijn om mij door alles heen te dragen"⁴⁵.
76. Ellen G. White is een breedvoerige auteur, ze is medestichter van een beweging die zij tot een geheel helpt maken en door haar erkend wordt als de beweging die haar de gave van de voorspelling heeft getoond. Zij blijft ongetwijfeld één van de meest symbolische figuren van het *Kerkgenootschap der 7e dags Adventisten*.
77. Haar geschriften "'(...) vormen een toonaangevende bron van waarheid en verschaffen het Kerkgenootschap moed, richtlijnen, instructies en afkeuring."⁴⁶.
78. Die geschriften worden echter ook niet beschouwd als onfeilbaar en moeten worden getoetst aan de Bijbel, dat het ultieme gezag blijft⁴⁷.
79. Deze geschriften, die in de beweging aanleiding hebben gegeven tot een grote polemiek vanaf de jaren 1970 wanneer verschillende actoren Ellen G. White verweten dat zij sommige van haar tijdgenoten had geplagieerd⁴⁸, zijn niet universeel van toepassing, zijn niet gelijk aan de Bijbel, voegen niets eraan toe en halen niets eruit⁴⁹.

---

⁴¹ NEWPORT Kenneth, *The Heavenly Millenium of Seventh-Day Adventism*, in HUNT Stephen (éd.), *Christian Millenarianism. From the Early Church to Waco*, London: Hurst & Company, 2001, blz. 131-148; PÖHLER Rolf J., *Continuity and Change in Adventist Teaching*, Frankfurt am Main: Peter Lang GmbH, 2000, blz. 71-108

⁴² VANCE Laura L., *Seventh-day Adventism in Crisis*, Urbana/Chicago: University of Illinois Press, 1999, pp. 28-29

⁴³ NUMBERS Ronald L., *Prophetess of Health. A Study of Ellen G. White*, Grand Rapids/Cambridge: William B. Eerdmans Publishing Company, 2008, blz. 44-51; LAND Gary, *White, Ellen Gould (1827-1915)*, in HILLERBRAND Hans J. (ed.), *The Encyclopedia of Protestantism, Volume 4, S-Z*, New York / London: Routledge, 2004, blz. 2004

⁴⁴ HOEKEMA Anthony A., *The Four Major Cults*, Grand Rapids: Eerdmans Publishing, 1986, blz. 97; NUMBERS Ronald L., *Prophetess of Health. A Study of Ellen G. White*, Grand Rapids/Cambridge: William B. Eerdmans Publishing Company, 2008, blz. 56-57, 294; <http://text.egwwritings.org/publication.php?pubtype=Book&bookCode=LS&pagenumber=64> (toegang op 13/03/2013)

⁴⁵ Ndt. : « *In my second vision, about a week after the first, the Lord gave me a view of the trials through which I must pass, and told me that I must go and relate to others what He had revealed to me. It was shown me that my labors would meet with great opposition, and that my heart would be rent with anguish; but that the grace of God would be sufficient to sustain me through all* » sur <http://text.egwwritings.org/publication.php?pubtype=Book&bookCode=LS&pagenumber=69> (toegang op 13/03/2013)

⁴⁶ Artikel 18 van de fundamentele geloofsovertuigingen.

⁴⁷ BARRETT David, *The New Believers. A Survey of Sects, Cults and Alternative Religions*, London: Cassell & co, blz. 171; VANCE Laura L., *Seventh-day Adventism in Crisis*, Urbana/Chicago: University of Illinois Press, 1999, blz. 25

⁴⁸ VANCE Laura L., *Seventh-day Adventism in Crisis*, Urbana/Chicago: University of Illinois Press, 1999, blz. 77-81

⁴⁹ http://www.god.andrews.edu/docs/14_colin_standish.doc (toegang op 15/02/2013); WALDECK Val, *What Do They Believe?*, Durban, 2001, blz. 95

IV. NALEVING VAN GODSDIENSTPLICHTEN EN SACRAMENTEN

80. De viering van de sabbat is het orgelpunt van de naleving van de godsdienstplichten van het *Kerkgenootschap der 7^e dags Adventisten*.

81. Elke zaterdagmorgen komen de volgelingen gedurende ongeveer twee uur samen om de eredienst te vieren. Die begint met de "sabbatschool", te weten groeps gesprekken over Bijbelse thema's, gevolgd door een moment van aanbidding (gebeden, liederen, offerande, zegening).

82. De rest van de zaterdag wordt gewijd aan familiale activiteiten, ziekenbezoek en activiteiten georganiseerd door de vergadering⁵⁰.

83. Andere ontmoetingen vinden plaats tijdens de week.

84. De leden van de beweging komen samen voor Bijbelstudie, de wekelijkse gebedsvergadering, de voorbereiding van de bijdrage aan een boek over thema's die tijdens de eredienst zullen worden besproken...⁵¹.

85. In ideale omstandigheden besteden de leden van de beweging elke dag een ogenblik aan Bijbelstudie en aan gebed⁵².

86. Inzake het aantal rituele vieringen kan nog het volgende worden vastgesteld:

87. - het doopsel: *het Kerkgenootschap der 7^e dags Adventisten* viert het doopsel door onderdompeling van enkel de volwassenen⁵³ op grond van het beginsel dat geloof, berouw en aanvaarding van Christus als redder voorafgaande voorwaarden zijn voor het doopsel en dat de kinderen niet kunnen voldoen aan die eisen⁵⁴.

88. De doopceremonie op zich wordt steeds voorafgegaan door catechese, een openbaar onderzoek door de kerk of door een representatief comité en het uitspreken van de doopwens, waarbij de kandidaat instemt met de dogmatische geloofsovertuigingen van de beweging en bevestigend antwoordt op dertien vragen⁵⁵.

89. - viering van het Heilig Avondmaal: *het Kerkgenootschap der 7e dags Adventisten* praktiseert deze herdenkingsceremonie van de kruisiging van Christus vier keer per jaar.

90. Het gebruik van niet-gefermenteerd druivensap en brood, symbolen voor het lichaam en het bloed van Christus, wordt voorafgegaan door de rituele wassing van de voeten⁵⁶.

---

⁵⁰ BRUINSMA Reinder, *Het zevende-dags adventisme*, Kampen, Uitgeverij Kok, 1999, blz. 79-82

⁵¹ HOEKSTRA E.G., IPENBURG M.H., *Wegwijs in religieuze levensbeschouwelijk Nederland*, Kampen: Kok, 1995, blz. 360.

⁵² nota overhandigd aan het I.A.C.S.S.O. door de vertegenwoordigers van het Belgische *Kerkgenootschap der 7^e dags Adventisten* op 9 april 2008; VANCE Laura L., *Seventh-day Adventism in Crisis*, Urbana/Chicago: University of Illinois Press, 1999, blz. 62-63

⁵³ Onder "volwassen" wordt verstaan "de jaren van verstand bereikt hebben"

⁵⁴ HOEKEMA Anthony A., *The Four Major Cults*, Grand Rapids: Eerdmans Publishing, 1986, blz. 132

⁵⁵ *Kerkgenootschap der 7e dags Adventisten*, *Manuel d'Eglise, Révision 2005*, Dammarie-lès-Lys: Editions Vie et Santé, 2006, blz. 29-36

⁵⁶ *Kerkgenootschap der 7e dags Adventisten*, *Manuel d'Eglise, Révision 2005*, Dammarie-lès-Lys: Editions Vie et Santé, 2006, blz. 77-82; nota overhandigd aan het I.A.C.S.S.O. door de vertegenwoordigers van het Belgische *Kerkgenootschap der 7e dags Adventisten* op 9 april 2008; HOEKEMA Anthony A., *The Four Major Cults*, Grand Rapids: Eerdmans Publishing, 1986, blz. 134-135

V. STRUCTUUR EN ORGANISATIE

91. Het *Kerkgenootschap der 7e dags Adventisten* werkt volgens een stelsel van representatieve, federatieve en gecentraliseerde democratie. Het is als volgt gestructureerd⁵⁷:
92. de kerken of lokale vergaderingen vormen de basis van de internationale beweging.
93. Elke vergadering wordt geleid door één of meer ouderlingen, een dominee en een kerkcomité;
94. de federaties (of missies) groeperen de verschillende vergaderingen op een welbepaald territorium.
95. Zij staan onder het voorzitterschap van een voorzitter en een federatiecomité
96. de unies groeperen de federaties van een uitgebreider territorium.
97. Zij staan onder het voorzitterschap van een voorzitter en een uniecomité.
98. de algemene conferentie, die zich sinds 1989 bevindt in Silver Spring (Maryland, Verenigde Staten) is het hoofdkwartier van de beweging.
99. De algemene conferentie heeft, om haar opdracht te vervullen, afdelingen opgericht waarvoor zij tijdens haar sessies leidinggevend en aanwijst.
100. Thans zijn er vijftien afdelingen⁵⁸.
101. Elk lid van een lokale vergadering heeft een stem bij de keuze van de leidinggevend en, met uitzondering van de keuze van de dominee, die door de federatie wordt gemaakt.
102. De leidinggevend en van de hogere organen worden tijdens regelmatige vergaderingen gekozen door afgevaardigden die democratisch gekozen worden naar rato van het aantal leden van elke kerk.
103. Volgens die structuur zijn de lokale vergaderingen van het *Kerkgenootschap der 7^e dags Adventisten* in België dus opgenomen in de Belgisch-Luxemburgse federatie, een deel van de Frans-Belgische unie die zelf afhangt van de inter-Europese afdeling (vorige Europees-Afrikaanse afdeling)⁵⁹.

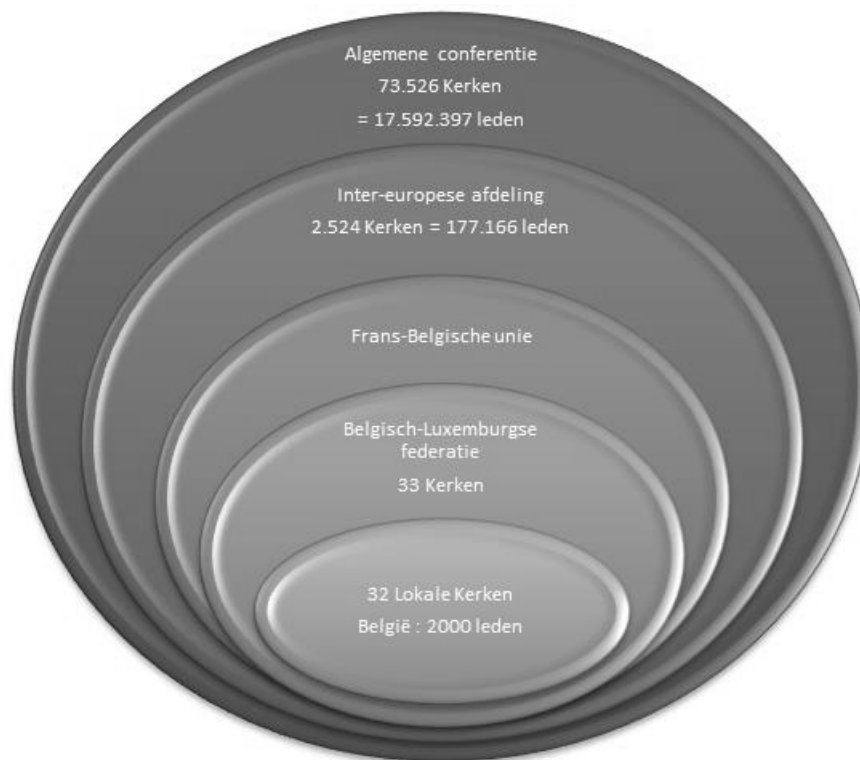
---

⁵⁷ MELTON J. Gordon, *Encyclopedia of American Religions, Sixth Edition*, Detroit/London: Gale, 1999, blz. 535; Nota overhandigd aan het I.A.C.S.S.O. door de vertegenwoordigers van het Belgische *Kerkgenootschap der 7^e dags Adventisten* op 9 april 2008; <http://www.religion.qc.ca/Fiches/fiche017.htm> (toegang op 06/04/2001)

⁵⁸ <http://www.adventist.org/world-headquarters/index.html> (toegang op 13/02/2013); <http://www.adventist.org/world-church/facts-and-figures/structure/index.html> (toegang op 13/02/2013); Nota overhandigd aan het I.A.C.S.S.O. door de vertegenwoordigers van het Belgische *Kerkgenootschap der 7^e dags Adventisten* op 9 april 2008; LAND Gary, *Historical Dictionary of the Seventh-day Adventists*, Lanham/Toronto/Oxford: The Scarecrow Press, 2005, blz. 221; POLLOCK Robert, *The Everything World's Religions Book*, Avon: Adams Media Corporation, 2002, blz. 56; <http://www.adventist.org/world-church/world-divisions/index.html> (toegang op 01/03/2013); VANCE Laura L., *Seventh-day Adventism in Crisis*, Urbana/Chicago: University of Illinois Press, 1999, blz. 59

⁵⁹ <http://www.adventist.be/french/bodyfr.php?a=6&b=1> (toegang op 01/03/2013); <http://www.adventistdirectory.org/viewAdmField.aspx?AdmFieldID=EUD> (toegang op 01/03/2013); <http://www.adventist.be/french/bodyfr.php?a=2> (toegang op 01/03/2013); <http://www.adventistdirectory.org/ViewAdmField.aspx?AdmFieldID=GC> (toegang op 01/03/2013)

104. Schema:

105. Nog steeds op structureel vlak heeft de Belgisch-Luxemburgse federatie van het *Kerkgenootschap der 7e dags Adventisten* in januari 2013 een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de Verenigde Protestantse Kerk in België (VPKB), één van de twee onderdelen van de Administratieve Raad van de Protestants-Evangelische Eredienst (ARPEE), een orgaan dat beoogt op te treden bij de burgerlijke autoriteiten in de hoedanigheid van administratieve vertegenwoordiger van de protestants-evangelische eredienst in de naam van de VPKB en van de Federale Synode van Protestantse en Evangelische Kerken en alle aangelegenheden die door de burgerlijke autoriteiten aan de protestantse eredienst zijn toevertrouwd, te organiseren⁶⁰.

106. Hierna volgt de tekst van drie van de vijf artikelen van dit akkoord, dat opheldering verschaft over de praktische gevolgen van een dergelijk partnerschap:

"Als kerkgenootschappen behorend tot een brede protestantse familie, erfgename van de apostelen en van de Reformatie, willen wij de onderlinge verbondenheid en de gemeenschappelijke opdracht tot getuigenis een betere uitdrukking geven via de nu volgende overeenkomst:

1. Wij, de Verenigde Protestantse Kerk in België (...) en de Belgisch-Luxemburgse Federatie van het Kerkgenootschap der 7^e dags Adventisten, erkennen wederzijds onze bewegingen als een duidelijke uitdrukking van het Lichaam van Christus in ons land.

Wij verklaren dat wij zowel onze punten van toenadering als onze verschillen ten volle in acht nemen. Die staan een partnerschap niet in de weg. Wij verklaren ook dat wij het beleven van onze twee sacramenten / Bijbelse instellingen (doopsel en Heilig Avondmaal) in acht nemen, alsook onze verschillende ambten en diensten.

2. Op basis van die erkenning willen wij samen, als Verenigde Protestantse Kerk in België en als Belgisch-Luxemburgse Federatie van het Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten, verenigd in een partnerschap, de referentie zijn voor de federale overheden en overheden van de gemeenschappen en de gewesten, waarvoor wij de verantwoordelijkheid van de inhoud en van het beheer dragen.

Het betreft de eredienst van de kerk in aalmoezenierschap (strijdkrachten, penitentiaire inrichtingen en ziekenhuizen, luchthavens, migranten); het religieus-protestants onderwijs in niet-confessionele scholen, religieus-protestantse uitzendingen op openbare radio en televisie, de indiening van dossiers voor de erkenning van betrekkingen van dominee, te weten de gemeenten bij de burgerlijke overheden. Die lijst is exhaustief.

3. Concreet betekent dit dat de partnerbeweging van de VPKB, de Belgisch-Luxemburgse Federatie van het Kerkgenootschap der 7^e dags Adventisten in de commissies zetelt en bovengenoemde op voet van gelijkheid behandelt. Ingeval de deelneming aan commissies problemen oplevert, moeten alternatieve nadere regels worden overeengekomen⁶¹.

⁶⁰ <http://www.cacpe.be/index.php?page=statuts> (toegang op 12/03/2013); <http://www.adventist.be/french/epub.php> (toegang op 12/03/2013); DANDOY Michel (dir.), *La Protestantisme. Mémoire et perspectives*, Brussel: Editions Racine, 2005, blz. 89

⁶¹ <http://www.adventist.be/french/epub.php> (toegang op 12/03/2013)

VI. HULPORGANISATIES / PARA-KERKELIJKE ACTIVITEITEN

107. Van de oorspronkelijk bescheiden groep van enkele honderden ontgoochelde Millerieten is het *Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten* uitgegroeid tot een internationale organisatie die religieuze, educatieve en medische instellingen, uitgeverijen en financiële holdings coördineert... en die kan tegemoetkomen aan de religieuze en temporele behoeften van haar leden⁶².

108. Om haar opdracht uit te oefenen, heeft de kerk zich georganiseerd in een aantal afdelingen en hulporganisaties voor die afdelingen, waardoor zij op betekenisvolle manier aanwezig is in de volgende activiteitensectoren, waarbij het niet de opzet is exhaustief te zijn:

① Gezondheid.

109. Sinds de beweging in de jaren 1860 is ontstaan, heeft zij van het behoud en het herstel van de lichamelijke integriteit en van de gezondheid een speerpunt gemaakt⁶³.

110. Inzonderheid op grond van het beginsel dat het lichaam de tempel van de heilige geest is en dat de optimale werking ervan moet worden gevrijwaard, is het *Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten* voorstander van een hervorming van de gezondheidszorg en ontwikkelt het uiteenlopende initiatieven gecoördineerd door de afdeling bedienaars van gezondheid⁶⁴.

111. Die initiatieven beogen zowel de curatieve gezondheidszorg, via het beheer over de hele wereld van meer dan 600 ziekenhuizen, dispensaria en sanatoria, als preventie door middel van campagnes en activiteiten gericht op gezondheidsbevordering, ten behoeve van de leden van de beweging of van externe personen⁶⁵.

112. De voedselhygiëne, de strijd tegen tabak ("vijfdagenplan"⁶⁶ georganiseerd in België door *La Ligue Vie et Santé*), alcoholverslaving (programma "atout 4"⁶⁷) en drugsverslaving behoren tot de voorkeursthema's inzake gezondheid van de beweging.

113. De beweging prijst immers een vegetarisch dieet aan, of op zijn minst de onthouding van de voeding die in de Leviticus wordt voorgesteld als ongezond of onrein, zoals onder andere varkensvlees, vlees van struisvogels, van in het water levende dieren zonder vinnen en schubben,... De beweging verzet zich tevens tegen het gebruik van cafeïne, theïne, alcohol, tabak en verdovende middelen in het algemeen⁶⁸.

114. De inachtneming van die beperkingen is overigens een basisvoorwaarde voor het doopsel binnen het *Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten*, aangezien de tiende vraag voor de wens tot dopen als volgt wordt geformuleerd: "Geloofd u, dat uw lichaam een tempel van de heilige Geest is en dat u God eert door zorg ervoor te dragen, door u te onthouden van hetgeen afbreuk eraan doet, door u te onthouden van enige onreine of ongezonde voeding, door u te onthouden van het consumeren, fabriceren of verkopen van alcoholische dranken of van tabak in elke vorm en door te vermijden om misbruik te maken van geneesmiddelen en door te weigeren om verdovende middelen of andere drugs te verhandelen." ⁶⁹.

---

⁶² VANCE Laura L., *Seventh-day Adventism in Crisis*, Urbana/Chicago: University of Illinois Press, 1999, blz. 58

⁶³ FORT Emeline, *Classification of Religious Movements Including Churches, Sects, Denominations, and Cults or New Religious Movements*, s.l. : Six Degrees Books, s.d., blz. 133; <http://www.whiteestate.org/books/mol/Chapt24.html#The%20Health%20Vision%20of%201863> (toegang op 20/03/2013)

⁶⁴ <http://www.adventist.org/mission-and-service/health.html> (toegang op 19/03/2013); NUMBERS Ronald L., *Prophets of Health. A Study of Ellen G. White*, Grand Rapids/Cambridge: William B. Eerdmans Publishing Company, 2008, blz. 219; *Kerkgenootschap der 7e dags Adventisten, Manuel d'Eglise, Révision 2005*, Dammarie-lès-Lys: Editions Vie et Santé, 2006, blz. 121; *Unité des chrétiens, Eglises? Sectes?*, nr. 49, januari 1983, blz. 10-11

⁶⁵ Nota overhandigd aan het I.A.C.S.S.O. door de vertegenwoordigers van het Belgische *Kerkgenootschap der 7e dags Adventisten* op 9 april 2008

⁶⁶ <http://www.adventist.be/french/plan5jours.php> (toegang op 19/03/2013)

⁶⁷ FRIT Elisabeth, *L'alcool, toi, moi et les autres*, Chabreloche: Editions de la tempérance, 2006, blz. 166

⁶⁸ MILLER Timothy (ed), *America's Alternative Religions*, Albany: State University of New York Press, 1995, blz. 43-44; *Eglise adventiste du 7ème jour, Manuel d'Eglise, Révision 2005*, Dammarie-lès-Lys: Editions Vie et Santé, 2006, blz. 121

⁶⁹ *Kerkgenootschap der 7e dags Adventisten, Manuel d'Eglise, Révision 2005*, Dammarie-lès-Lys: Editions Vie et Santé, 2006, blz. 33

② Verdedigen van de godsdienstvrijheid.

115. Via zijn afdeling openbare aangelegenheden en godsdienstvrijheid en de *Internationale vereniging voor het verdedigen van de Godsdienstvrijheid* en de afdelingen ervan, zet het *Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten* zich actief in voor meer vrijheid van geweten en eredienst "(...) in het bijzonder met het oog op de in apocalyps 13 voorspelde vervolgingen"⁷⁰.

116. Voor de beweging omvat die vrijheid van geweten en eredienst het recht van de leden van de beweging om de sabbat in acht te nemen vanaf vrijdag tot zonsondergang.

117. Het is duidelijk dat de naleving van dat voorschrift sociaalrechtelijke gevolgen heeft als de weigering om te werken op de sabbat leidt tot een uitsluiting van functie of een ontslag.

118. Het centrum heeft geen kennis van dergelijke gevallen die voor de Belgische justitie worden gebracht, maar op internationaal vlak bestaat er ter zake tegensprekelijke rechtspraak⁷¹

119. Volgens de beweging zou de religieuze vrijheid het best worden verdedigd in het kader van de strikte scheiding van kerk en staat⁷².

120. De beweging verspreidt verschillende publicaties gewijd aan de thematiek, waarbij de belangrijkste publicatie in het Frans het tijdschrift *Conscience et Liberté* is.

③ Opvoeding en activiteiten ten behoeve van de jeugd.

121. Het *Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten* moedigt de schoolopleiding en de formele opvoeding van zijn leden aan.

122. Het *Kerkgenootschap* heeft een eigen netwerk van instellingen opgericht, met vanaf 1872 de oprichting van een eerste school, om aan die behoefte te beantwoorden en op die manier te voorkomen dat de leden les moeten volgen in seculiere instellingen, alsmede hen de mogelijkheid te geven om in een adventistische educatieve omgeving te leven.

123. De beweging telt vandaag meer dan 4522 basisscholen, 900 middelbare scholen, 81 programma's van universitair niveau en 30 instellingen voor beroepsopleiding⁷³.

124. Er moet worden opgemerkt dat het *Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten* in het debat over evolutionaire en creationistische theorieën, deel uitmaakt van de protestantse groepen die het tweede voorstel aanhangen, dat als volgt kan worden omschreven: "Alle doctrines die op een gegeven ogenblik in hun argumentatie een beroep doen op een transcendent wezen, dat bovennatuurlijk is, voorzien van intentionaliteit en van wilskracht, een schepper en beslisser, op verschillende niveaus (...), van de indeling van het universum, van de bestanddelen en entiteiten ervan"⁷⁴.

---

⁷⁰ Kerkgenootschap der 7e dags Adventisten, *Manuel d'Eglise, Révision 2005*, Dammarie-lès-Lys: Editions Vie et Santé, 2006, blz. 129

⁷¹ Cf. <http://www.droitdesreligions.net/tdp/001.htm> (toegang op 19/03/2013);
http://www.droitdesreligions.net/juris/caa/caa_paris_200931032009.htm (toegang op 19/03/2013);
<http://caselaw.lp.findlaw.com/cgi-bin/getcase.pl?court=US&vol=374&invol=398> (toegang op 13/02/2013);
http://www.cdpj.qc.ca/Publications/documents/bilan_charte_etude_3.pdf (toegang op 19/03/2013);
<http://caselaw.lp.findlaw.com/cgi-bin/getcase.pl?court=US&vol=480&invol=136> (toegang op 13/02/2013);
<http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-3379#> (toegang op 19/03/2013)

⁷² Kerkgenootschap der 7e dags Adventisten, *Manuel d'Eglise, Révision 2005*, Dammarie-lès-Lys: Editions Vie et Santé, 2006, blz. 128-129; WILLAIME J.-P., *Adventisme* in BAUBEROT Jean, BOST Hubert, *Protestantisme*, Paris: Editions du Cerf, 2000, blz. 87-88

⁷³ MILLER Timothy (ed), *America's Alternative Religions*, Albany: State University of New York Press, 1995, blz. 39; VANCE Laura L., *Seventh-day Adventism in Crisis*, Urbana/Chicago: University of Illinois Press, 1999, blz. 67

⁷⁴ SILBERTSTEIN Marc, *L'unité des créationnismes* in *L'idée libre*, nr. 279, december 2007
[ophhttp://www.unadfi.org/creationnismes.859](http://www.unadfi.org/creationnismes.859) (toegang op 22/03/2013).

125. Het *Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten* is niet gewoon één van de vele Amerikaanse organisaties die de theorie van Darwin ter discussie stellen, het was een belangrijke motor bij het weer opduiken van die creationistische ideeën, met inzonderheid de stichting van het *Geoscience Research Institute* en de publicatie van het magazine *Origins*⁷⁵.

126. Het instituut steunt zowel op de wetenschap als op de openbaring om de kwestie van de oorsprong te bestuderen, omdat het exclusief gebruik van de wetenschap als een te beperkte aanpak beschouwt⁷⁶.

127. Wat die oorsprong betreft, kan in een officiële verklaring van de beweging die het uitvoerend comité van de algemene vergadering op de jaarlijkse vergadering van 13 oktober 2004 heeft aanvaard en gestemd, het volgende worden gelezen:

- "1. Wij steunen vastberaden de stelling in het document⁷⁷ met betrekking tot ons historisch, bijbels standpunt over het geloof in de letterlijke, recente schepping in zes dagen.
2. Wij vragen met aandrang dat het document, samen met dit antwoord, ruim wordt verspreid in het volledige mondiale Kerkgenootschap der 7^e dags adventisten, met gebruik van alle beschikbare communicatiekanalen en in de belangrijkste talen van de aanhangers over de ganse wereld.
3. Wij herbevestigen het adventistische begrip van de zevende dag van de feitelijkheid van de Genesis 1-11: de zeven dagen van de schepping waren letterlijk dagen van 24 uur die een week vormden die in tijd identiek was aan wat wij thans als een week beschouwen; en dat de zondvloed een natuurverschijnsel was.
4. Wij vragen aan alle comités en opvoeders in de adventistische inrichtingen van de zevende dag, op alle niveaus, om het standpunt van de kerk inzake de oorsprong te blijven steunen en verdedigen. Wij verwachten samen met de ouders bij de 7° dags adventisten dat de studenten op een diepgaande, evenwichtige, en strikt wetenschappelijke wijze worden blootgesteld aan en de bevestiging krijgen van ons historisch geloof in een schepping in zes dagen, recent en letterlijk, zelfs als zij zijn opgevoed voor het begrip en de evaluatie van de oorspronkelijke uiteenlopende filosofieën die het wetenschappelijk debat in de hedendaagse wereld domineren.
5. Wij sporen de leidinggevenden over de hele wereld aan om middelen te zoeken om de leden op te voeden, inzonderheid de jonge mensen die naar niet-adventistische scholen gaan, over onderwerpen die verband houden met de geloofsleer van de schepping.
6. Wij roepen alle leden van de wereldwijde familie van de 7^e dags adventisten op om het begrip van de kerk van de Bijbelse leer van de schepping te verkondigen en te onderrichten, in die zin te leven, zich te verheugen over ons statuut van zonen en dochters van God en onze heer Jezus Christus - onze schepper en verlosser - te loven⁷⁸.

128. Buiten het kader van de schoolopvoeding *stricto sensu* heeft het *Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten* ook een jeugdbeweging opgericht die aanleunt bij de scouts⁷⁹ en die op internationaal vlak behoort tot de afdeling Jeugd⁸⁰, opgericht "teneinde te zorgen voor de opleiding van de jeugdleiders, het nodige materiaal te leveren en evangelisatieplannen voor te stellen ten behoeve van de jeugdbeweging van de lokale kerk"⁸¹.

---

⁷⁵ MILLER Timothy (ed), *America's Alternative Religions*, Albany: State University of New York Press, 1995, blz. 39; NUMBERS Ronald L., *The Creationists. The Evolution of Scientific Creationism*, Berkeley/Los angeles/London: University of California Press, 1993, blz . 283, 290

⁷⁶ <http://www.falundafa.nl/> (toegang op 29/03/2013)

⁷⁷ *An Affirmation of Creation*, submitted by the International Faith and Science Conferences, cf.

<http://www.adventist.org/beliefs/statements/main-stat54.html> (toegang op 21/03/2013)

⁷⁸ Ndt. : "1. We strongly endorse the document's affirmation of our historic, biblical position of belief in a literal, recent, six-day Creation – 2. We urge that the document, accompanied by this response, be disseminated widely throughout the world Seventh-day Adventist Church, using all available communication channels and in the major languages of world membership – 3. We reaffirm the Seventh-day Adventist understanding of the historicity of Genesis 1-11: that the seven days of the Creation account were literal 24-hour days forming a week identical in time to what we now experience as a week; and that the Flood was global in nature – 4. We call on all boards and educators at Seventh-day Adventists institutions at all levels to continue upholding and advocating the church's position on origins. We, along with Seventh-day Adventist parents, expect students to receive a thorough, balanced, and scientifically rigorous exposure to and affirmation of our historic belief in a literal, recent six-day creation, even as they are educated to understand and assess competing philosophies of origins that dominate scientific discussion in the contemporary world – 5. We urge church leaders throughout the world to seek ways to educate members, especially young people attending non-Seventh-day Adventist schools, in the issues involved in the doctrine of creation – 6. We call on all members of the worldwide Seventh-day Adventist family to proclaim and teach the church's understanding of the biblical doctrine of Creation, living in its light, rejoicing in our status as sons and daughters of God, and praising our Lord Jesus-our Creator and Redeemer", <http://www.adventist.org/beliefs/statements/main-stat55.html> (toegang op 21/03/2013)

⁷⁹ Nota overhandigd aan het I.A.C.S.S.O. door de vertegenwoordigers van het Belgische *Kerkgenootschap der 7e dags Adventisten* op 9 april 2008

⁸⁰ <http://gcyouthministries.org/> (toegang op 03/04/2013)

⁸¹ *Kerkgenootschap der 7e dags Adventisten, Manuel d'Eglise, Révision 2005*, Dammarie-lès-Lys: Editions Vie et Santé, 2006, blz. 107

129. In de Frans-Belgische Unie is de adventistische jeugdbeweging gestructureerd volgens de volgende leeftijdsklassen: Bourgeons (5 tot 7 jaar), Tisons (7 tot 12 jaar), Explorateurs (12 tot 15 jaar), Compagnons (16 tot 19 jaar), Aînés (20 tot 35 jaar)⁸².

130. In België bestaat de Adventjeugd in de vorm van twee verenigingen zonder winstoogmerk waarvan de statuten zijn bekendgemaakt in het *Staatsblad* in januari 2008.

131. Het betreft enerzijds de vzw *Jeunesse adventiste en Communauté française* en anderzijds de vzw *Adventjeugd Vlaanderen*⁸³.

132. De in de statuten vermelde doelen belasten de eerste met:

(...) het ontwikkelen van "activiteiten en evenementen in het kader van de filosofie van de A.J.-animatie".⁸⁴ Ze beoogt eveneens het oprichten, ondersteunen en federeren van plaatselijke afdelingen die plaatselijk activiteiten ontwikkelen in het kader van de filosofie van de

Namelijk :

- a) actief deel nemen aan de opvoeding van de jeugd, zonder onderscheid van overtuiging, ras of cultuur;
- b) de A.J.-activiteiten willen op een participatieve manier meewerken aan de harmonieuze ontwikkeling en ontplooiing van de fysieke, psychische, relationele en geestelijke vermogens van de jongeren om ze te helpen evenwichtige, verantwoordelijke en kritische mensen en burgers te worden in de maatschappij;
- c) de A.J.-pedagogie baseert zich op Bijbelse en menselijke waarden zoals: vertrouwen, eerbied voor de natuur, broederlijkheid, luisteren, dialoog, waardering, verantwoordelijkheidsgevoel, enz.
- d) Promotie van eerbied voor de waarden en regels van de democratie, de principes van de Universele Verklaring van de rechten van de mens (10 december 1948) en de principes van de Internationale Conventie van de rechten van het kind (20 november 1989)⁸⁵.

④ Ontwikkelingshulp en humanitair engagement.

133. Op lokaal niveau heeft een grote meerderheid van de verenigingen een "*Société Dorcas*" opgericht om acties te voeren op het vlak van verspreiden van kledij, voedingsmiddelen,...⁸⁶

134. Het *Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten* zet zich sedert het einde van de tweede wereldoorlog ook in voor programma's van grotere omvang. In 1956 is de *Seventh-day Adventist Welfare Relief Service* gesticht. Die vereniging is in 1983 de *Adventist Development and Relief Agency*⁸⁷ geworden en is actief in 131 landen⁸⁸ en op vijf vlakken in het bijzonder: voedselveiligheid, economische ontwikkeling, basisgezondheid, noodhulp in geval van rampen en opvoeding⁸⁹.

135. Zij beschikt over twee vertegenwoordigingen in België, de vereniging zonder winstoogmerk, de *Adventist Development & Relief – Belgium* en de internationale vereniging zonder winstoogmerk *Adventist Development & Relief – EU*⁹⁰.

136. Een belangrijke bron van inkomsten voor het *Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten* blijven de tiend en de offerandes van de leden⁹¹. De ontwikkelingsprogramma's en andere programma's op het vlak van gezondheid of opleiding onder andere, krijgen subsidies en worden voor een groot stuk gefinancierd door overheidsgeld waardoor sommigen binnen de gemeenschap betreuren dat die programma's hun louter adventistische identiteit verliezen⁹².

***

⁸² Kerkgenootschap der 7e dags Adventisten, *Manuel d'Eglise, Révision 2005*, Dammarie-lès-Lys: Editions Vie et Santé, 2006, blz. 237

⁸³ *Bijlagen bij het Belgisch Staatsblad*, 08/01/2008

⁸⁴ A.J.-animatie. (A.J. = Adventjeugd)

⁸⁵ *Bijlagen bij het Belgisch Staatsblad*, 08/01/2008

⁸⁶ LEHMANN Richard, *Les Adventistes du Septième Jour*, Maredsous: Editions Brepols, 1987, blz. 133

⁸⁷ LAND Gary, *The A to Z of the Seventh-Day Adventists*, Lanham/Toronto/Plymouth: The Scarecrow Press, 2009, blz. 12;

<http://www.charitychoices.com/charities/ADRInternational/default.asp> (toegang op 04/04/2013)

⁸⁸ <http://www.adventist.org/world-church/facts-and-figures/index.html> (toegang op 12/03/2013)

⁸⁹ <http://www.charitychoices.com/charities/ADRInternational/default.asp> (toegang op 04/04/2013)

⁹⁰ *Bijlagen bij het Belgisch Staatsblad*, 20/10/2004 en 10/06/2005

⁹¹ Becijferd door de beweging op een inkomen van 2,900,945,610 Amerikaanse dollar voor 2010, <http://www.adventist.org/world-church/facts-and-figures/index.html> (toegang op 12/03/2013)

⁹² VANCE Laura L., *Seventh-day Adventism in Crisis*, Urbana/Chicago: University of Illinois Press, 1999, blz. 63; MORGAN Douglas, *The Adventist Tradition*, in GALLAGHER Eugene V., ASHCRAFT W. Michael, *Introduction to New and Alternative Religions in America. Jewish and Christian Traditions*, Westport/London: Greenwood Press, 2006, blz. 55

III. CONCLUSIES

In antwoord op het verzoek om advies over het *Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten*, alsook over de vzw *Jeunesse adventiste en communauté française*, gericht aan het Centrum door de ministre de l'Enfance, de la Recherche, de la Fonction Publique et des Bâtiments Scolaires van de Communauté Wallonie-Bruxelles (minister van jeugd, onderzoek, ambtenarenzaken en schoolgebouwen) op 3 januari 2013, op basis van de hiervoor beschreven elementen en binnen de grenzen van het wettelijke en regelgevende kader houdende instelling van het Informatie- en Adviescentrum inzake schadelijke sektarische organisaties, en op heden:

1. overwegende dat het *Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten*, alsook de vzw *Jeunesse adventiste en communauté française*, niet het onderwerp zijn van publieke controverse die relevant zou zijn geld op de opdrachten van het Centrum;
2. overwegende dat het Centrum – sinds de oprichting ervan in 1998 – geen rechtstreekse getuigenis heeft geregistreerd waarbij melding wordt gemaakt van strafbare feiten en/of feiten waardoor de beweging nadeel berokkent aan het individu of aan de maatschappij;
3. overwegende dat het Centrum geen kennis heeft van enige strafrechtelijke veroordeling - in het verleden of het heden - met betrekking tot de beweging in België;
4. overwegende dat het *Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten* in België werkt volgens synodale procedures vergelijkbaar met de representatieve democratie;
5. overwegende dat het *Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten* een mondiale structuur is die beschikt over een algemene afdeling (de algemene conferentie) en dat het bestaan daarvan, in de praktijk, zowel op lokaal als op individueel niveau de uitdrukking van heterogene standpunten niet in de weg staat⁹³;
6. overwegende dat er dogmatische kwesties bestaan (bijvoorbeeld: de schepping van de wereld in 6 dagen) en maatschappelijke kwesties (bijvoorbeeld: de aanpak van homoseksualiteit) die niet in overeenstemming lijken te zijn met de wetenschappelijke of niet-discriminatoire concepten van de Franse Gemeenschap in haar onderwijs of in haar fundamentele waarden;
7. overwegende dat het fundamenteel geloof van het *Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten* niet onveranderlijk is en kan worden gewijzigd tijdens een zitting van de algemene conferentie;
8. overwegende dat de vereniging *Jeunesse adventiste en communauté française* kampen organiseert die openstaan voor jongeren die al dan niet afkomstig zij uit een adventistische familiale omgeving, dat die kampen een niet-formele catechetische educatieve / pedagogische strekking hebben en dat de adventistische identiteit van de beweging moet gekend zijn door de personen die hun kind(eren) aan de vzw toevertrouwen,

---

⁹³ Cf. de woorden van de vertegenwoordigers van de Belgisch-Luxemburgse branche van de beweging die het Centrum heeft ontmoet, die het belang onderstrepen zich over te leveren aan een gecontextualiseerde lezing en interpretatie van de Bijbel.

is het centrum unaniem van oordeel dat het *Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten* en de vereniging *Jeunesse adventiste en communauté française* thans:

- niet beantwoorden aan de door de ad hoc-parlementaire onderzoekscommissie voorgestelde criteria van gevaarlijkheid⁹⁴, noch aan die gebruikt door de Veiligheid van de Staat⁹⁵;
- in hun praktijk of hun organisatie geen schadelijkheid inhouden voor het individu of de maatschappij;
- geen afbreuk doen aan de menselijke waardigheid;
- dus niet beantwoorden aan de definitie van schadelijke sektarische organisatie zoals omschreven in de wet van 2 juni 1998 houdende oprichting van een Informatie- en Adviescentrum inzake de schadelijke sektarische organisaties en van een Administratieve coördinatiecél inzake de strijd tegen schadelijke sektarische organisaties, BS van 25 november 1998⁹⁶.

Het is aan de bevoegde overheden om de draagwijdte van de consideransen 6, 7 en 8 te beoordelen.

---

⁹⁴ - bedrieglijke of misleidende wervingsmethoden; het aanwenden van mentale manipulatie; de slechte fysieke of geestelijke (psychologische) behandeling waaraan adepten of hun familie worden onderworpen; het ontzeggen aan de adepten of hun familie van passende medische zorg; geweld, met name seksueel geweld, ten aanzien van de adepten, hun familie, derden of zelfs kinderen; de verplichting voor de adepten om met hun gezin, hun echtgenoot, kinderen, verwanten en vrienden te breken; het feit dat kinderen worden ontvoerd of aan hun ouders worden onttrokken; het ontnemen van de vrijheid om de sekte te verlaten; buitensporige financiële eisen, oplichting en verduistering van geld en goederen ten koste van de adepten; de onrechtmatige exploitatie van het werk van de leden; een compleet breken met de democratische samenleving die als boosaardig wordt afgedaan; de wil om de samenleving ten gronde te richten ten voordele van de sekte; het aanwenden van onwettige methodes om macht te verwerven.

Bron: Parlementair onderzoek met het oog op de beleidsvorming ter bestrijding van de onwettige praktijken van de sekten en van de gevaren ervan voor de samenleving en voor het individu, inzonderheid voor de minderjarigen, rapport opgesteld in naam van de onderzoekscommissie, deel II, Kamer van Volksvertegenwoordigers, zitting 1996-1997, 28 april 1997, blz. 100-101

⁹⁵ - mentale manipulatie / psychologische destabilisatie; buitensporige financiële eisen; de breuk tussen de adept en zijn referentiemilieu; de uitbuiting van de adept ten voordele van de beweging of haar leiders; het aanprijzen en/of gebruik maken van therapieën of praktijken die nadeel kunnen berokkenen aan de lichamelijke integriteit van de adepten; het inlijven van kinderen en het lot dat zij ondergaan in de organisatie; het risico van infiltratie in de politieke en economische sectoren van de samenleving; het tegen de maatschappij gericht zijn van de organisatie.

Bron: Veiligheid van de Staat, jaarverslag 2011, blz. 62-67

⁹⁶ elke groep met filosofische of religieuze inslag of die voorwendt dat te zijn en die qua organisatie of in haar praktijk schadelijke onwettige activiteiten uitoefent, individuen of de maatschappij nadeel berokkent of de menselijke waardigheid schendt. Het schadelijk karakter van een sektarische organisatie wordt onderzocht op basis van de principes welke zijn vastgelegd in de Grondwet, de wetten, de decreten, ordonnanties en in de internationale verdragen inzake de bescherming van de rechten van de mens welke door België werden geratificeerd. "

I.A.C.S.S.O.

Hoogstraat 139, 3de verdieping

Espace Jacquemotte

B-1000 Brussel

Tel: 0032 (0) 2 / 504.91.68

Fax: 0032 (0) 2 / 513.83.94

Email: info@iacsso.be

www.iacsso.be

Verantwoordelijk Uitgever : Eric Brasseur, Directeur van het IACSSO